

Colecția Cotidianul,

MARGUERITE DURAS

Ochi albaștri, părul negru

EDITURA « UNIVERS

Cu puțin timp înainte de izbucnirea Primului Război Mondial, în 1914, s-a născut, în Indochina Franceză, Marguerite Duras, o artistă care a făcut istorie atât în literatură, cât și în cinematografie. A publicat zeci de volume de nuvele, romane și a scris numeroase scenarii de film, printre care Hiroshima mon amour, regizat de Alain Resnais și nominalizat la Oscar pentru cel mai bun scenariu. La 18 ani, părăsește Indochina și se mută în Franța, unde studiază matematica, științele politice și dreptul. Viața sa profesională a fost la fel de variată ca studiile sale: a fost secretar al Ministerului Coloniilor, membră a Rezistenței Franceze, a lucrat ca jurnalist pentru revista „Observateur”. În 1943, îi apare primul roman Leș Impudents. Cel de-al doilea, La vie tranquille, este publicat la Gallimard. În 1950, romanul Un barrage contre le Pacifique este nominalizat la premiul Goncourt, pe care îl ratează, totuși, din cauză că simpatiza cu Partidul Comunist. Romanul Moderato Cantabile (1958) a fost ecranizat în regia lui Peter Brook, cu Jean-Paul Belmondo și Jeanne Moreau, care a primit premiul Cannes pentru cea mai bună actriță, în 1984, primește premiul Goncourt pentru romanul Amantul. În Ochi albaștri, părul negru (1986), un bărbat se îndrăgostește fără succes de un alt bărbat, dar viața îi scoate în cale o femeie cu care începe să trăiască în izolare. La originile acestei atracții stă asemănarea între

femeie și bărbatul care i se refuză personajului principal.
Relația se desfășoară în continuare ca un straniu ritual
al atracției și respingerii.

Ioana Calen

MARGUERITE DURAS

Ochi albaștri, părul negru

ediția a II-a

Traducere de

VASILE SAVIN

Și

DARCLEE TOMESCU-BERDON

Colecția Cotidianul.

EDITURA UNIVERS

București • 2006

Redactor: Diana Crupenschi

Coperta: Cătălin Pavel

Tehnoredactare: Constantin Niță

MARGUERITE DURAS,

Leș yeux bleus, cheveux noirs

Copyright 1986, Leș Editions de Minuit

w ww .edituraunivers .ro

Toate drepturile asupra versiunii în limba română aparțin

Editurii UNIVERS, companie a grupului editorial

UNIVERSE PUBLISHING HOUSE, Inc

ISBN(IO) 1-60257-003-5

ISBN(O3) 978-1-60257-002-3

Lui Yann Andrea

Povestea ar avea ca punct central o seară de vară, spune actorul.

Nici o boare de vânt. Prin sângeriul nopții în cădere și penumbra parcului, vedem hotelul Roches cu ușile și ferestrele holului larg deschise către oraș.

Înăuntru, femeii însoțite de copii vorbesc despre seara de vară - un lucru atât de rar, doar de trei sau patru ori într-un anotimp, și nici măcar în fiecare an - de care trebuie să profiți cât ești în viață, fiindcă nu se știe dacă Dumnezeu îți va mai da ocazia să ai parte de atâta frumusețe.

Afară, pe terasa hotelului, bărbații. Se aud la fel de limpede ca și femeile din hol. Aceleași discuții despre verile petrecute pe plajele nordului. Glasurile sunt peste tot atât de liniștite și imateriale vorbind despre frumusețea nemaipomenită a serii de vară.

Dintre cei ce privesc spectacolul din hol de peste drumul ce trece prin spatele hotelului, se desprinde un om. Traversează parcul apropiindu-se de o fereastră deschisă.

Abia cu puțin timp înainte ca acesta să treacă strada, doar câteva secunde, ea, femeia din povestire, sosește în hol. A intrat pe ușa dinspre parc.

Când bărbatul ajunge la fereastră, ea deja se află acolo, la câțiva metri de el, printre celelalte femei.

Din locul de unde stă, bărbatul, chiar de-ar fi vrut nu ar fi putut să-i vadă fața; ea se întorsese spre ușa care dă spre plajă.

E tânără. Poartă pantofi de tenis albi. I se vede trupul zvelt și suplu, albeața pielii în această vară însoțită, părul negru. Figura nu i s-ar putea vedea decât în

confire-jour, în lumina ferestrei care dă spre mare. E în sort alb. În jurul taliei, o eșarfă din mătase neagră, legată neglijent, în păr, o bentiță de un albastru închis care ar trebui să te facă să presimți culoarea albastră a ochilor ei nevăzuți.

Deodată, în hotel, cineva strigă un nume. Nu se știe cine a strigat.

Un nume cu o sonoritate ciudată, tulburătoare, format din vocala tânguită și prelungită a unui a oriental tremurat între pereții de sticlă ai unor consoane greu de recunoscut, poate un t sau un l.

Glasul care strigă este atât de limpede și strident, încât oamenii se opresc din vorbit și așteaptă un fel de explicație care nu va veni.

La puțin timp după strigăt, prin acea ușă înspre care este ațintită privirea femeii, cea care dă către etajele hotelului, apare un tânăr străin. Un tânăr brunet cu ochi albaștri.

Bărbatul străin se apropie de femeie. Ca și ea, este tânăr. Ea la fel de înalt ca ea și tot îmbrăcat în alb. Se oprește. Pe ea o pierduse. Lumina răsfrântă de la terasă îi face ochii să pară înspăimântător de albaștri. Când se apropie de ea, îți dai seama că e foarte bucuros că a regăsit-o, și disperat că o va pierde din nou. Are tenul palid al amanților. Părul negru. Plânge.

Nu se știe cine a strigat acel cuvânt necunoscut, doar că ar fi fost auzit venind din adâncurile întunecate ale hotelului, de prin coridoare, de prin camere.

În parc, de cum a apărut tânărul străin, bărbatul s-a apropiat de fereastra holului fără să-și dea seama. Măinile i s-au încleștat de pervazul ferestrei, par lipsite de viață, descompuse de efortul de a privi, de emoția de a vedea.

Cu un gest, tânăra îi face semn străinului în direcția plajei, îl invită să o urmeze, îl ia de mână, el aproape că se lasă dus, întorc spatele ferestrei holului și se depărtează înspre partea arătată de ea, spre apus.

Ies pe ușa ce dă către mare.

Bărbatul rămâne în spatele ferestrei deschise. Așteaptă. Stă mult, până ce oamenii pleacă și se lasă în tinericul.

Părăsește mai apoi parcul, traversează plaja, clătănându-se ca un om beat, strigă, plânge precum personajele disperate din filmele triste.

Este un bărbat elegant, înalt și subțire, în dezastrul pe care îl trăiește acum îi rămâne privirea înecată în simplitatea lacrimilor și îmbrăcămintea mult prea deosebită și scumpă, prea frumoasă.

Prezența acestui om singuratic în penumbra parcului a făcut ca peisajul să se întunece dintr-odată, iar glasurile femeilor din hol să scadă în intensitate se sting de tot.

Târziu, în noaptea care a urmat acestei înserări, după ce frumusețea luminii a dispărut la fel de brutal ca o lovitură scurtă dată de soartă, se întâlnesc.

Când el intră în cafeneaua de la malul mării, ea stătea la masă cu niște oameni.

Nu o recunoaște. N-ar putea-o recunoaște decât dacă ar intra însoțită de străinul brunet cu ochi albaștri. Absența acestuia face ca să-i rămână necunoscută.

Se așează la o masă. Pe el, femeia chiar nu l-a văzut niciodată.

El privește. Trebuie să o facă, este inevitabil. E singur și frumos, extenuat de singurătate, la fel de singur și de frumos ca un om în clipa morții. Bărbatul plânge.

Pentru ea este tot atât de necunoscut ca și cum nu s-ar fi născut niciodată.

Pleacă de lângă persoanele cu care stă. Se duce la masa celui care tocmai a intrat și acum plânge. Se așează în fața lui. Îl privește.

El nu vede nimic la ea. Nici că mâinile îi stau nemșcate pe masă. Nici surâsul chinuit. Nici nu tremură. Nici nu îi este frig.

Nu l-a văzut niciodată pe străzile orașului, îl întreabă ce are. El spune că nu are nimic. Nimic. Să nu se neliniștească. Blândețea glasului care sfâșie dintr-odată sufletul și te-ar face să crezi că.

Nu se poate stăpâni. Plânge.

Îi spune: Aș vrea să te împiedic să mai plângi. Plânge și ea. El nu vrea absolut nimic. Nu o aude.

Îl întreabă dacă vrea să moară, dacă asta-i ceea ce simte, dorința de a muri, poate că ar putea să-l ajute. Ar vrea ca el să mai spună ceva. El zice că nu, nimic, să nu-i dea atenție. Ea nu poate face altfel, vorbește.

- Ești aici fiindcă nu vrei să te întorci acasă.

- Așa e.

- Acasă ești singur.

Da, singur, își caută cuvintele. O întreabă unde locuiește. La un hotel de pe una din străzile care duc la plajă.

Nu aude. Nu a auzit-o. Se oprește din plâns. Spune că suferă foarte tare fiindcă a pierdut urma cuiva pe care ar fi vrut să-l revadă. Adaugă că are înclinație să sufere adesea de asemenea lucruri, de chinuri care îi macină viața, îi spune: Rămâi cu mine.

Ea rămâne. Bărbatul se pare că este un pic stânjenit de liniște. O întreabă, se crede obligat să vorbească, dacă îi place opera. Ea îi răspunde că nu-i prea place, dar Callas, da, mult. Cum să nu-ți placă? Vorbește rar de parcă și-ar fi pierdut memoria. Spune că uită, că mai

este și Verdi, dar și Monteverdi. Ai observat, pe aceștia îi iubești atunci când nu-ți prea place opera - spune ea -, când nu-ți mai place nimic.

El a auzit. Iar este pe cale să plângă. Buzele îi tremură. Numele de Verdi și Monteverdi sunt cele care îi fac pe amândoi să plângă.

Spune că și ea pierde vremea prin cafenele când înserările sunt lungi și atât de călduroase. Când tot orașul este la plimbare nu poți rămâne într-o cameră. E și ea singură? Da.

El plânge. Nu se poate opri. Asta înseamnă să plângi. Bărbatul nu mai spune nimic. Nici unul, nici celălalt nu mai vorbește.

Stau până la închiderea cafenelei.

El stă cu fața spre mare, iar ea, de cealaltă parte a mesei, în fața lui. Timp de două ore se uită la el fără să-l vadă. Din când în când își reamintesc, își zâmbesc printre lacrimi. Apoi uită din nou.

O întreabă dacă e prostituată. Ea nu se miră, nici nu râde. Spune:

- într-un fel, da, numai că nu cer bani.

El credea și că ea făcea parte din personalul cafelelei. Nu.

Se joacă cu o cheie ca să nu-l privească.

Spune: Sunt actriță, mă cunoști. El nu se scuză că nu o cunoaște, nu spune nimic. E un om care nu mai crede nimic din ce i se spune. Se gândește probabil că ea își dă seama ce-i cu el.

Cafeneaua închisese. Ieșiseră afară. El privea cerul peste întinderea mării. La orizont, mai erau urme ale înserării. Vorbise despre vară, despre această seară de o excepțională blândețe. Ea nu păruse că înțelege despre ce e vorba. Ii spusese: Au închis pentru că ne-au văzut plângând.

Îl duce într-un bar mai departe de mal, pe o șosea națională. Stau acolo până dimineață. Acolo îi spune el că se află într-un moment dificil. Ea îi spune: Ceasul din urmă. Nu zâmbește. El spune da, așa-i, așa crezuse și încă mai crede. Are un zâmbet schimonosit, îi mai spune că pornise să caute prin oraș pe cineva pe care dorea să-l revadă, că de aceea plângea, cineva pe care nu-l cunoștea, pe care îl văzuse din întâmplare chiar în seara aceea și care era cel pe care îl aștepta dintotdeauna și pe care dorea să-l revadă cu orice preț, chiar cu prețul vieții. Că așa era el.

Ea zice: Ce coincidență. Aducă:

- Cred că de aceea am venit la tine, din cauza acestei disperări.

Zâmbește, încurcată că folosește cuvântul. El nu înțelege. Și pentru prima dată o privește. El spune: Dar tu plângi.

O privește mai atent. Spune:

- Ai pielea atât de albă, de parcă abia ai fi sosit la mare.

Ea spune că soarele nu se prinde de pielea ei, că există acest tip de ten care rămâne alb tot timpul. Vorbește pentru a spune altceva decât spune.

O privește cu multă atenție, uită chiar că o vede pentru a-și aminti mai bine. Zice:

- Curios, am impresia că te-aș mai fi întâlnit.

Ea se gândește, îl privește la rândul ei, încearcă să-și amintească unde și când ar fi fost posibil așa ceva. Spune:

- Nu. Nu te-am mai văzut până în noaptea asta.

El revine la pielea ei albă, atât de albă încât ar putea fi un pretext pentru a afla motivul lacrimilor. Dar nu. El zice:

- Întotdeauna e puțin... te sperie un pic, ochi așa de albaștri ca ai tăi... dar poate că e din cauza părului atât de negru...

Ea pare să fie obișnuită să i se vorbească despre ochii ei. Răspunde:

- Părul negru și părul blond dau un albastru diferit ochilor, ca și cum culoarea ochilor ar proveni de la culoarea părului. Părul negru face ochii de un albastru indigo, un pic tragic chiar, este adevărat, în timp ce părul blond dă un albastru mai gălbui sau mai cenușiu, care nu frapează.

Ea spune, fără îndoială, ceea ce evitase să spună cu o clipă mai devreme:

- Am întâlnit pe cineva care avea ochii atât de albaștri, încât nu-i puteai găsi centrul privirii, nu-ți dădeai seama de unde venea, ca și cum ai fi fost privit de tot acel albastru.

Dintr-odată o vede. Își dă seama că ea vorbește de parcă și-ar descrie propriii ei ochi.

Brusc, izbucnește în lacrimi; hohote prea puternice, care se zbat în piept, și nu are putere să plângă.

Ea zice:

- Iartă-mă, e ca și cum aș fi comis o crimă, aș vrea să mor.

Lui îi e teamă să nu-l părăsească și ea, să dispară în oraș. Nu, nu, plânge în fața lui, cu ochii descoperiți, înotând în lacrimi. Niște ochi care o dezgolesc.

El îi ia mâinile, punându-și-le pe față.

O întreabă dacă plânge din cauza unor ochi albaștri.

Ea spune că, da, așa-i, se întâmplă să fie așa, că se poate spune astfel.

Îl lasă să facă ce vrea cu mâinile ei.

O întreabă când s-a întâmplat.

Azi.

Îi sărută mâinile ca și cum ar fi chipul, gura ei.

Îi spune că au un miros ușor și dulceag ca de fum.

Ea îi dă gura să i-o sărute.

Își spune că-l sărută pe acel necunoscut, își spune: îi

lâruți trupul gol, gura, pielea, ochii.

Plâng amândoi până dimineața tristețea de moarte a lopții de vară.

În sală s-ar face întuneric și piesa ar începe.

Scena, ar spune actorul. Ar fi ceva ca o sală de recepție, mobiliată sobru, cu mobilă englezească, confortabilă, foarte luxoasă, din mahon închis. Ar fi niște scaune, mese, câteva fotolii. Pe mese s-ar afla lămpi, mai multe exemplare din aceeași carte, scrumiere, țigări, pahare, căni de apă. Pe fiecare masă s-ar afla un buchet făcut din doi sau trei trandafiri. Ar fi ca un Ioc părăsit, dar, dintr-o dată, funebru.

Încetul cu încetul, s-ar răspândi o mireasmă. La origine, ar fi fost cea descrisă aici, de tămâie și de trandafir, iar acum s-ar fi preschimbat în cea inodoră, a nisipului. Se poate presupune că a trecut, într-adevăr, mult timp de când a apărut.

Descrierea decorului, a mirosului sexual, a mobilelor, a mahonului închis, ar trebui să fie citită de către actori pe un ton egal cu cel al povestirii. Chiar dacă, în tot felul de teatre unde piesa ar fi reprezentată, elementele acestui decor nu ar coincide cu cele spuse aici, acesta ar rămâne neschimbat, în acest caz, actorilor le-ar reveni datoria să facă în așa fel încât mirosul, costumele, culorile să urmeze cele spuse aici, valoarea cuvintelor, forma acestora.

Ar fi vorba tot despre acest loc funebru, de pulbera de nisip, de mahonul întunecat.

Ea ar dormi, zice actorul. Ar avea aerul că asta face, doarme. Se află în centrul încăperii goale, pe cearceafu-

rile albe întinse pe jos.

El stă așezat lângă ea. Din când în când, o privește. În cameră nu se află nici scaune. El trebuie să fi adus cearceafurile. Apoi, una câte una, ușă cu ușă, să încuie celelalte camere ale casei. Camera de aici dă înspre mare și spre plajă. Nu există grădină.

A lăsat lustra cu lumină gălbuie.

Nu prea îi este limpede pentru ce a făcut aranjamentul acesta cu cearceafurile, cu ușile, cu lumina.

Ea doarme.

El nu o cunoaște. Se uită cum doarme, cu palmele deschise, figura încă străină, sâni, frumusețea, ochii închiși. De-ar fi lăsat deschise ușile celorlalte camere, desigur că ea s-ar fi dus să le vadă. Probabil că asta trebuie să-și fi spus el.

Se uită la picioarele care se odihnesc, netede ca și brațele, ca sâni. Respirația îi este la fel, limpede, prelungă. Iar sub pielea tâmpelor, calma curgere a sângelui încetinit de somn.

Dincolo de această lumină centrală de culoare galbenă lăsată de lustră, camera este întunecată, rotundă, ai putea zice închisă, fără vreo fisură, în jurul corpului.

E o femeie.

Doarme. Parcă asta face. Dar nu știm sigur. Pare a fi pe de-a-ntregul adâncită în somn, cu ochii, mâinile, gândul. Corpul nu-i stă chiar drept, e ușor întors într-o parte, către bărbat. Formele sunt suple, nu li se vede îmbinarea. Pe buze vin cuvinte despre dislocarea formelor sub pielea care le acoperă.

Gura e ușor întredeschisă, buzele nefardate, crăpate de vânt, desigur a mers mult pe jos ca să vină și este deja frig.

Că trupul acesta doarme nu înseamnă că este lipsit de viață. Dimpotrivă, este atât de plin de viață încât și prin somn știe când cineva îl privește. E suficient ca

bărbatul să pătrundă în zona luminii că imediat trupul este străbătut de o mișcare bruscă, ochii se deschid și cercetează, neliniștiți, până îl recunosc.

Era în zori, pe șoseaua națională, la cea de a doua cafenea care se închisese, când el i-a spus că se află în căutarea unei femei tinere care să doarmă lângă el un timp, fiindcă se temea să nu înnebunească. Că voia să o plătească, asta era ideea lui, că femeile trebuie plătite pentru a nu-i lăsa pe bărbați să moară, să ajungă nebuni. Plânse din nou, deși sfârșit de oboseală. Vara îl înfricoșa. Singurătatea lor în timpul verii, când stațiunile balneare erau pline de cupluri, de femei și copii, când peste tot cei ca el erau luați în râs, în spectacolele de varietăți, la cazinouri, pe străzi.

În cruda lumină a zilei, ea îl vede pentru prima dată.

Elegant. În dezastrul pe care îl trăiește chiar în aceste momente, îi rămâne ținuta de vară, cu haine prea scumpe, prea frumoase, acea zveltețe a trupului, privirea înecată în simplitatea lacrimilor care te face să uiți de haine. Mâinile, pielea îi sunt foarte albe. Este subțire, înalt. Ca și ea, trebuie să fi practicat, de timpuriu, multe spoituri la școală. Plânge. În jurul ochilor, urme de fard albastru.

Ea îi spune că o femeie plătită ar fi ca și cum n-ar avea pe nimeni. El îi răspunde că sigur asta ar vrea, fără iubire pentru el, doar trupul.

El nu dorise ca ea să vină imediat, îi spusese să vină peste trei zile, să aibă timp să facă ordine.

O primise prudent, cu o oarecare răceală, și cu toate că era vară, mâinile îi erau reci. Tremura. Era îmbrăcat în alb, la fel ca tânărul străin cu ochii albaștri și părul negru.

îi ceruse să nu-i spună nici numele, nici prenumele ei. El nu spusese nimic iar ea nu-l întrebese nimic, îi dăduse adresa. Ea cunoștea locul, știa casa, cunoștea bine orașul.

Amintirea este tulbure, confuză. Era o cerere umilitoare. Dar trebuia totuși făcută, o dată ce-i venise în minte, își aduce aminte de ea, de cealaltă femeie, cea pe care o întâlnise în cafenea, de blândețea corporală a glasului ei, de lacrimile curgând pe fața albă. Niște ochi de un albastru înșelător. Măinile.

Doarme. Lângă ea, pe jos, se află o eșarfă de mătase neagră. Ar vrea să o întrebe la ce-i poate folosi, apoi renunță, își zice că trebuie să-i fie de folos noaptea pentru a-și feri ochii de lumină, iar aici de această lumină gălbuie care se revarsă din lustră și se răsfrânge pe cearceafurile albe.

Ea și-a așezat lucrurile lângă perete. Teniși albi, îmbrăcămintă din bumbac tot albă, o panglică albastru închis.

Se trezește. Nu înțelege imediat ce se petrece. El stă jos, o privește, ușor aplecat deasupra ei. Are un gest de apărare, abia schițat, vrând să-și acopere ochii cu brațul. El vede. Zice: Te privesc doar, nimic altceva, nu-ți fie teamă. Ea spune că a tresărită din pricina surprizei, nu de teamă.

Își zâmbesc. El zice: Nu sunt obișnuit cu tine. E fardat și îmbrăcat în negru.

În ochi, zâmbet amestecat cu tristețea disperată și lacrimile serii de vară.

Ea nu întreabă nimic. El zice:

- Nu pot să-ți ating trupul. Nu-ți pot spune nimic altceva, nu pot, mă depășește, e ceva mai presus de vo-

ința mea.

Ea zice că a știut încă de când l-a văzut în acea cafe-nea de pe malul mării.

Ea îi spune că ea e plină de dorință pentru acel bărbat cu ochi albaștri despre care i-a vorbit în cafe-nea, numai acea dorință, că nu-i nimic altceva, dimpotrivă.

El zice că vrea să încerce să-i pună mâna pe trup, la întâmplare, poate chiar fără să privească, fiindcă într-o asemenea încercare privirea nu are nici o importanță. O face punându-și mâinile orbește pe trup, îi atinge sânii, coapsele, cu prospețimea pielii dezgolite, o întoarce cu o mișcare violentă și, într-un fel de smucire, ca o pâlmuire, o răsuțește cu fața în jos. Se oprește, surprins de propria-i brutalitate, își ia mâinile de pe trupul ei mâinile. Nu se mișcă. Spune: Nu se poate.

Ea stă așa cum a căzut, cu fața la podea. Când se ridică, el e tot la fel, nemișcat, deasupra ei. Nu plânge. Nu înțelege. Se privesc.

Ea întreabă:

- Nu ți s-a întâmplat niciodată?

- Niciodată.

Ea nu-l întreabă dacă știe de unde i se trage.

- Niciodată cu o femeie, vrei să spui.

- Da, așa-i. Niciodată.

Blândețea vocii este totală.

Ea repetă, zâmbind:

- Nu m-ai dorit niciodată.

- Niciodată. Doar - ezită - în cafeneaua aia, când ai vorbit de bărbatul acela pe care l-ai iubit, de ochii aceia. Atunci, doar o clipă, cam cât ai spune fraza asta.

Ea își acoperă fața cu mătasea neagră. Tremură. El își cere iertare. Ea spune că nu-i nimic, că e din cauza cuvântului spus aici, în această cameră. Mai spune că dragostea poate veni și în felul acesta, ascultând pe cineva vorbind ochii unui necunoscut. Ea spune:

- Niciodată altfel? Nici chiar o urmă de dorință?
- Niciodată.
- Cum poți fi atât de sigur?
- De ce-ai vrea atât să nu fiu sigur?

Ea îl privește ca și cum i-ar privi imaginea în absență. Ea spune:

- Fiindcă nu se poate altfel.

Ea continuă să-l privească la tel de fix. Spune:

- E de neînțeles.

Îl întreabă de ce va mai căuta în altă parte decât acolo unde se află din moment ce e sigur că va fi așa până la moarte. Nu știe prea bine de ce. Caută.

- Probabil pentru a avea o poveste. Nici pentru atât nu se poate tace altfel. Chiar și pentru nimic.

- Așa-i, mereu se uită acest lucru. O poveste ca: a scrie o poveste. Cu diferența esențială care face o carte.

Trece mult până când ea vorbește din nou. Gândul îi este în altă parte, mult timp, singură. Fără el, el știe asta. Ea repetă:

- Deci, nu ai dorit niciodată o femeie.

- Niciodată. Dar mi se întâmplă să înțeleg că o poți dori - zâmbește -, că te poți înșela.

Se produce o emoție. Ea nu trebuie să-și dea seama prea bine despre ce e vorba, dacă e o teamă ce revine, de data aceasta mai puternică decât ea, sau este expresia unei așteptări pe care nu știa că o trăiește. Privește camera și zice:

- Ce ciudat, parcă aș fi ajuns undeva. Ca și cum aș-aptasem un asemenea lucru dintotdeauna.

O întreabă de ce a acceptat să vină în încăperea aceea. Ea spune că toate femeile ar fi acceptat, fără a ști de ce, această unire albă și disperată. Că ea este asemeni acelor femei, că nu știe de ce. Îl întreabă dacă înțelege ceva?

El spune că nu a visat niciodată o femeie, că nu s-a gândit niciodată la o femeie ca la un obiect care ar putea fi iubit.

Ea zice:

- Este un lucru îngrozitor. N-aș fi crezut așa ceva înainte de a te cunoaște.

El întreabă dacă este la fel de îngrozitor ca a nu crede în Dumnezeu.

Crede că e la fel. Ceea ce sperie este starea omului mereu prezent sieși. Dar cel mai acut, cel mai ușor de trăit disperarea trebuie să fie când ești cu acei bărbați fără descendenți care nu știu că sunt disperați.

O întreabă dacă vrea să plece din casă. Ea îi zâmbește, spune că nu, că la universitate nu au început cursurile, că are timp să stea acolo, îți mulțumesc, îi spune ea, dar nu. Și apoi, banii nu mă lasă indiferentă.

Vine, ia cearceafurile și le duce în partea întunecată a camerei. Se înfășoară toată în ele și se culcă acolo, lângă perete, pe jos. Este în continuare foarte obosită.

El o privește atent făcând aceleași gesturi, aceeași greșeală. Nu o corectează. De-abia mai târziu, după aceea, când a adormit, i-o spune.

Se duce la ea, desface cearceafurile, o găsește caldă în ele, dormind. Abia atunci îi spune că trebuie să vină în lumina din mijlocul încăperii. Poate că ea crede că ceea ce dorește el este tocmai ca ea greșească mai întâi. Pentru ca mai apoi să-i amintească ce trebuie să facă.

Ea se trezește, îl privește, întreabă: Cine ești? El zice: Amintește-ți.

Ea își aduce aminte. Zice: Ești cel care era gata să moară în cafeneaua de la malul mării. El îi spune din nou că trebuie să vină la lumină, că așa era înțelegerea între ei. Ea rămâne uimită. Credea că pentru el era mai bine doar să o știe acolo, fără să fie nevoie să o vadă. El nu răspunde. Ea face ce i s-a spus, se duce în conul de lumină.

Totuși, de mai multe ori la rând ea va merge să doarmă lângă perete, înfășurată în cearceafuri. Și de fiecare dată el o va readuce la lumina centrală. Se lasă dusă. Face ce i se spune, iese din cearceafuri și se culcă la lumină.

El nu va ști niciodată dacă ea într-adevăr uită sau dacă îi opune vreo rezistență, o limită la ceea ce va face el în zilele următoare, despre care nici unul nu știe cum vor fi.

Se va trezi adesea dezorientată, neliniștită. Ceea ce întreabă de fiecare dată este ce-i cu această casă. El nu-i răspunde, îi spune că este noapte, că încă nu-i iarnă, că toamna încă nu s-a terminat.

Ea întreabă: Ce se aude?

El răspunde: Marea, în partea aceea, dincolo de perețele camerei. Iar eu sunt cel pe care l-ai găsit într-o seară de vară în cafeneaua de la malul mării. Și cel care a dat banii.

Ea știe, dar își amintește cu greu de ce se află acolo.

Îl privește. Zice: Ești bărbatul cel disperat. Nu crezi că ne amintim prea greu? Dintr-odată, își dă și el seama că nu-și prea amintesc, că abia își amintesc, în fond, de ce disperat? Deodată se surprind privindu-se unul pe celălalt. Și dintr-o dată se văd. Se văd până la cuvântul rămas nespus pe plajă, acea palmă peste ochii care se feresc și se închid.

Ea vrea să audă cum îl iubea el pe acel amant pierdut. El spune: Dincolo de orice, până la sacrificiu. Ea mai vrea să audă. El îi mai spune o dată.

Ea își acoperă din nou fața cu mătasea neagră, el se întinde lângă ea. Nimic din trupurile lor nu se atinge. Amândoi stau nemișcați. Ea repetă cu vocea lui: Dincolo de orice, până la sacrificiu.

Brusc, cu aceeași voce, cu aceeași lentoare, el zice:

- M-a privit. Mi-a descoperit prezența în spatele ferestrei de la hol și m-a privit de mai multe ori.

Ea stă așezată în lumina galbenă. Cu ochii ațintiți asupra lui, ascultă. Ea habar nu are despre ce vorbește el. El continuă:

- S-a dus la o femeie, ea i-a făcut semn cu mâna să o urmeze. Atunci am văzut că el nu voia să părăsească holul. Ea l-a prins de braț și l-a luat. Un bărbat nu ar fi făcut asta niciodată.

Glasul i s-a schimbat. Moleșeala a dispărut. Cel care vorbește nu mai este același om. Țipă, îi spune că nu suportă să-l privească așa cum o face. Ea nu-l mai privește. Strigă, nu vrea ca ea să se întindă, vrea să stea în picioare. Nu va ieși de acolo decât după ce va fi ascultat povestea. El continuă să-i povestească.

N-a văzut figura acelei femei. Era întoarsă cu fața către tânărul străin și nu avea habar că cineva se afla acolo, privindu-i. Purta o rochie de culoare deschisă, da, așa-i, albă.

O întreabă dacă îl ascultă. Să stea liniștit, îl ascultă.

Povestește în continuare:

- L-a chemat tocmai pentru că mă privea cu mare insistență. A trebuit să ridic glasul pentru a reuși să-l facă să-și ia ochii de la mine. Dintr-odată am fost despărțiți. Au dispărut pe ușa holului dinspre plajă.

Încearcă să nu plângă. Plânge.

Zice:

- M-am dus să-l caut pe plajă. Nu mai știam ce fac. Apoi m-am întors în parc. Am așteptat până la căderea nopții. Am plecat când s-au stins luminile din hol. M-am dus la cafeneaua de pe malul mării. De obicei poveștile astea ale noastre sunt scurte, n-am mai trăit așa ceva niciodată. Figura lui se află aici - își arată capul, inima -, bine înfiptă. M-am închis cu tine în casa asta ca să nu-l uit. Acum știi adevărul.

Ea zice: îngrozitor, ce poveste.

El îi vorbește despre frumusețea aceluși tânăr. Cu ochii închiși, încă îi mai poate vedea imaginea în toată perfecțiunea sa. Revede lumina roșiatică a apusului și ochii înfricoșător de albaștri în lumina aceea. Revede tenul palid al amanților. Părul negru.

Cineva strigase la un moment dat, dar în acea clipă, a țipătului, nu-l văzuse încă. Deci nu știe încă dacă el fusese cel care strigase. Nu este sigur nici dacă strigase un bărbat. Era preocupat să privească lumea adunată în hol. Și, deodată, a fost acel strigăt. Nu, dacă stai să te gândești, strigătul acela nu venea din hol, ci de mult mai departe, încărcat de tot felul de ecouri, de trecut, de dorință. Trebuie să fi fost un străin cel ce strigase, un tânăr, ca să se distreze sau poate ca să înspăimânte pe cineva. Apoi femeia l-a luat. Scotocise tot orașul și întreaga plajă. Nu l-a găsit, de parcă ar fi dispărut undeva departe împreună cu femeia.

Ea îl întreabă din nou: Pentru ce mi-ai dat bani?

El zice: Ca să plătesc. Ca să dispun de timpul tău după cum hotărâsc. Ca să te dau afară când vreau. Și să știi dinainte că te vei supune. Ca să-mi ascuți poveștile, cele pe care le inventez și cele adevărate. Ea spune: Și pentru a dormi peste sexul tău vlagă. Apoi sfârșește fraza cărții: Dar și pentru a plânge din când în când.

O întreabă la ce servește mătasea neagră. Ea spune:

-Mătasea neagră este ca sacul negru în care se înfășoară capul condamnaților la moarte.

Ascultarea lecturii din carte, spune actorul, ar trebui să fie tot timpul la fel, fără intonație. Imediat ce între momentele de liniște s-ar produce lectura textului, actorii ar trebui să stea cu sufletul la gură, nemiș-

cați, ca și cum în simplitatea cuvintelor, la diferite niveluri, ar fi mereu ceva de înțeles.

Actorii l-ar privi pe bărbatul din poveste, iar din când în când spre public. Câteodată ar privi-o și pe femeie, dar n-ar fi niciodată din întâmplare.

Ar trebui ca această ne-privire a actorilor către femeia din povestire să fie văzută.

Din ceea ce s-a petrecut între bărbat și femeie, nu se va arăta nimic, nu se va juca nimic. Prin urmare lecturarea cărții s-ar propune ca teatru al poveștii.

Nici o emoție aparte nu ar trebui să marcheze vreun pasaj al lecturii. Și nici un gest. Doar emoția în fața dezvăluirii cuvântului.

Bărbații ar fi în alb. Femeia goală. Ideea de a fi îmbrăcată într-o ținută neagră a fost lăsată deoparte.

Ea îi spune că face parte dintre oamenii care merg noaptea de-a lungul plajei. El are o ușoară mișcare de retragere, ca și cum ar pune la îndoială cele auzite.

Apoi îi spune că o crede, întreabă: în afara acestor plimbări, a acestei iubiri, cine-i ea? Dincolo de aceste plimbări, dincolo de prezența ei în cameră, cine-i?

Ea își acoperă fața cu mătasea neagră. Spune: Sunt scriitoare. El nu știe dacă ea râde. Nu întreabă.

Tac, se ascultă la fel de distrați, își pun amândoi întrebări fără a aștepta vreun răspuns. Vorbesc singuri. O așteaptă să vorbească. Ii place glasul ei, i-o și spune, nu ascultă întotdeauna când se vorbește, însă pe ea, da, îi ascultă mereu vocea. Vocea a fost aceea care l-a făcut să-i ceară să vină în cameră.

Ea spune că într-o zi va scrie o carte despre cameră. Găsește că este un loc ales ca din greșeală, în principiu nelocuibil, infernal, o scenă de teatru închisă. El spune că a scos mobilele, scaunele, patul, obiectele personale, fiindcă avea o temere, nu o cunoștea, că ar putea

fura. Mai spune că, acum, dimpotrivă, îi este teamă să nu plece în timp ce doarme, închis cu ea în această cameră, nu se mai simte atât de separat de el, de acel amant cu ochii albaştri și părul negru. Crede că tocmai în această cameră, sub această lumină de teatru trebuie căutat începutul acestei iubiri, chiar cu mult înaintea ei, din verile copilăriei suportate ca pe o pedeapsă. Nu-i dă explicații.

Liniștea camerei este adâncă. Nici un zgomot nu mai vine nici dinspre șosea, nici dinspre oraș, nici dinspre mare. Noaptea este deplină, pretutindeni limpede și întunecată, luna nu se mai vede. Le este frică. El ascultă cu ochii în pământ această liniște înfricoșătoare. Spune că este clipa când marea stă nemișcată, dar că deja apele mării sunt pe cale să se adune, că evenimentul este pe cale să se petreacă, se va petrece foarte curând și că va trece neobservat la acel ceas de noapte. Că este mereu întristat să constate că asemenea evenimente nu s-au văzut nicicând.

Ea se uită la el cum vorbește, cu ochii larg deschiși și ascunși. El nu o vede, stă tot cu privirea ațintită în pământ. Ea îi spune să închidă ochii, să fie ca orb și să-și amintească de ea, de chipul ei.

El se supune. Strânge tare din ochi și îndelung, așa cum fac copiii. Apoi încetează, încă o dată, zice:

- De cum închid ochii, văd pe altcineva, cineva pe care nu-l cunosc.

Privirile se feresc, se ocolesc. Ea spune: Sunt în fața ta, și nu mă vezi. Asta mă înspăimântă. El vorbește repede ca pentru a pune stavilă fricii. Spune că acest lucru trebuie să aibă vreo legătură și cu ora din noapte, cu schimbarea de pe mare, că chiar și trecătorii vor dispărea și că vor fi singurele ființe vii din acea parte a orașului. Ea spune că nu, că nu-i asta.

Iar mai trece un timp până reîncep să vorbească. Ea

se află în fața lui. Fața îi este descoperită, nu mai are mătasea neagră. El nu ridică ochii spre ea. Rămân așa, nemișcați, timp îndelungat. Apoi ea îl părăsește, iese din lumină, se duce lângă perete. O întreabă despre ce se întâmplă pe plajă, să-i explice, fiindcă nu știe nimic, pentru că locuiește de puțin timp în oraș. Ea îi spune că e vorba de ființe care se ascund pentru a se acupla și a-și satisface poftele fără măcar a se cunoaște sau fără a se iubi, aproape fără să se vadă. Vin din oraș și din mai multe stațiuni balneare. O întreabă dacă sunt și femei. Ea zice da, chiar și copii, și câini, și nebuni.

El zice:

- Soarele se-mpreunează cu marea.

O pată de soare a apărut în partea de jos a peretelui din cameră, vine de sub ușa de la intrare, o pată mare cam cât o palmă, tremurând pe piatra zidului. Durează câteva secunde. Dispare brusc, parcă smulsă de pe perete de propria-i viteză, cea a luminii. El zice:

- A fost soarele, a venit și a plecat ca la pușcărie.

Își pune din nou eșarfa de mătase neagră pe față. El nu mai vede nimic, nici din figură și nici din privire. Ea plânge cu hohote ușoare. Spune: Nu-i nimic, de emoție. Mai întâi el se îndoiește de cuvânt, întreabă: Emoție? Apoi spune cuvântul pentru a-l pronunța cu propriile-i buze, fără vreo interogație, fără obiect: Emoție.

Pe ea somnul trebuie să o fi ajuns mult mai târziu. Soarele era sus pe cer și tot nu dormea. El adormise la rândul său, și atât de adânc încât nu a auzit-o ieșind din cameră. Când s-a trezit nu mai era acolo.

Stă lângă ea, fără a-i atinge trupul. Ea adoarme în lumină. Culcată. El privește forța acelor încheieturi

subțiri ale trupului delicat, îl lasă singur. Nu face nici un zgomot. Este gata ca la orice clipă din noapte să rămână în cameră, dar și să plece, alungată.

O trezește. Ii cere să se îmbrace și să meargă în partea luminoasă ca să o privească. Ea se supune. Merge să se îmbrace în fundul camerei, în umbra zidului dinspre mare. Apoi revine în zona de lumină. Stă în fața lui ca să o privească.

E tânără. Poartă teniși albi. în jurul taliei, legată neglijent, are o eșarfă neagră, în părul negru, o bentiță de un albastru închis, același albastru incredibil al ochilor. Poartă un șort alb.

Stă în fața lui, gata să-l ucidă fiindcă o trezește în felul acesta și tot atât de pregătită să stea în picioare în fața lui întreaga noapte. El nu știe de unde le vine femeilor această capacitate de a răbda tot ce li se întâmplă ca pe o poruncă divină.

O întreabă dacă întotdeauna e îmbrăcată ca acum. Ea îi spune că de când îl cunoaște, da.

- Mi s-a părut că-ți place, așa că am îmbrăcat mereu aceleași culori.

O privește îndelung. Ea spune: Nu, n-a văzut-o nici odată înainte de seara aceea, atunci în cafeneaua de la malul mării. Regretă.

Se dezbracă. Se întinde la locul ei din partea luminată. Are o privire cruntă care plânge fără să știe, la fel ca a lui. Părerea lui este că se aseamănă. I-o spune. Și ei i se pare că au aceeași talie, ochii la fel, de aceeași culoare albastră și părul negru, își zâmbesc. Ea spune: Iar în privire, tristețea unui peisaj nocturn.

Uneori el este cel care se îmbracă în toiul nopții. își fardează ochii, dansează. De fiecare dată crede că n-a trezit-o. Câteodată își pune bentița ei albastră sau eșarfă neagră.

într-o noapte. Ea îl întreabă dacă l-ar putea satisface cu mâna, fără ca totuși să se apropie de ea, chiar fără să o privească.

El spune că nu poate. Nu poate face ceva de genul acesta cu o femeie. Nu poate spune ce efect are avea asupra lui această dorință a ei. Dacă ar accepta, ar risca să nu mai vrea să o vadă vreodată, și poate chiar să-i facă vreun rău. Ar trebui să părăsească încăperea, să-l uite. Ea spune că tocmai asta e, că nu poate să-l uite. Că din moment ce nu se petrece nimic între ei, memoria ră-mâne infernală în privința celor ce nu se întâmplă.

Ea o face cu mâna în fața lui care o privește, în timpul orgasmului parcă ar striga pe cineva, e un cuvânt, spus încet, ca un sunet înfundat, ceva de foarte departe. Un fel de nume, fără nici un sens. El nu recunoaște nimic. O crede purtătoare a unei clandestinități naturale, fără memorie, făcută din inocență, din disponibilitate fără repere.

El zice:

- Aș vrea să mă ierți, nu pot fi altfel, e ca și cum dorința s-ar risipi când mă apropii de tine.

Ea spune că ei i se întâmplă la fel în ultimul timp.

El spune că ceva mai devreme a zis un cuvânt, ceva ce ar semăna cu un cuvânt străin. Ea spune că striga numele cuiva în disperarea orgasmului.

El îi zâmbește și-i spune:

- Nu-ți pot cere să-mi spui totul despre tine. Chiar dacă te plătesc.

Ea are acea culoare a ochilor și a părului amanților pe care îi dorește: acel albastru al ochilor când părul este de un asemenea negru. Și acea piele albă pe care soarele nu o atinge. Uneori mai sunt și niște pistrui, dar de o culoare deschisă, decolorați de lumină. Mai are și acel somn adânc care îl eliberează de prezența ei.

Forma chipului este foarte frumoasă, desenată sub mătasea neagră.

Ea se mișcă. Ieșită din cearceafuri, își întinde oasele, stă un timp așa. Încordată, iar când revine păstrează noua formă, topită de acea stare plăcută care vine uneori dintr-o nesfârșită oboseală.

Se duce la ea. O întreabă în urma cărui fapt se odihnește, de unde oboseala aceasta. Fără să răspundă, chiar fără să-l privească, ea își ridică mâna și-i mângâie fața aplecată deasupra ei, buzele, marginea buzelor, acolo unde ar vrea să-l sărute; fața rezistă, ea continuă să mângâie, dinții se strâng, fața se retrage. Mâna îi cade.

El întreabă dacă cererea lui, de a fi lângă el în fiecare noapte, e cea care o face să doarmă. Ea ezită și spune că probabil, da, că așa trebuie să fi înțeles ea, adică el o dorea lângă el, dar ascunsă în somn cu trăsăturile anulate de mătasea neagră ca de un alt sentiment.

Ea se află în umbră, separată de lumină. Lustra acoperită cu ceva negru luminează doar locul unde stau trupurile. Umbra lustrei face umbrele diferite. Albastrul ochilor și albul cearceafurilor, albastrul bentiței și paloarea pielii s-au acoperit de penumbra camerei, cea a verdelui plantelor de pe fundul mărilor. Ea este acolo, amestecată cu umbra și culorile, mereu tristă din pricina unei suferințe neștiute. Așa se născuse. Cu acest albastru în privire. Această frumusețe.

Ea spune că îi convine să trăiască ceea ce trăiește în iceste clipe cu el. Se întreabă ce altceva ar fi făcut dacă nu s-ar fi întâlnit în acea cafea. Adevărata ei vară s-a petrecut aici. Tot aici a avut loc și cea experiență, experiența detestării propriului ei sex și a trupului, a vieții ei. El o ascultă neîncrezător. Ea îi zâmbește și-l întreabă dacă vrea să continue să vorbească. El

spune că ea nu are ce-i transmite, că tot ce poate spune ea sunt idei comune, de-a gata. Ea zice:

- Nu-ți vorbesc de tine, ci de mine. Complicația vine, de aici, de la mine. Faptul că mă detești, nu mă privește. Vine de la Dumnezeu, trebuie acceptat ca atare, așa cum respecti natura, marea. Nu-i nevoie să o traduci într-un limbaj personal.

Ea privește mânia reținută pe buzele strânse, în ochi. Râde. Tace. Uneori în încăpere se instalează teama, dar în noaptea în care spune aceste cuvinte parcă e ceva mai mult, nu e teama de a muri, ci aceea de a i se face rău, de a fi rănită de o sălbăticiune care ar zgâria-o, ar desfigura-o.

Sala ar fi cufundată în întuneric, ar spune actorul. Piesa ar începe mereu. Cu fiecare frază, cu fiecare cuvânt.

Actorii ar putea să nu fie neapărat actori de teatru. Rândurile ar trebui mereu citite cu voce tare și limpede. Actorii ar trebui să se străduiască să uite că au citit vreodată această carte, convinși că nu știu nimic din ea. Și asta în fiecare seară.

Cei doi eroi ai povestirii ar ocupa locul central, aproape de rampă. Tot timpul ar fi o lumină difuză, excepție făcând acest loc al eroilor unde lumina ar fi crudă și egală, împrejurul lor s-ar învârti niște forme îmbrăcate în alb.

N-o poate lăsa să doarmă. Ea este în casă, închisă cu el în casa lui. Doar uneori îi vine gândul acesta, când ea doarme.

Ea s-a obișnuit deja. Vede că el se stăpânește să nu strige. Spune:

- Dacă vrei, pot pleca. Să revin mai târziu. Sau niciodată. Așa a fost înțelegerea: rămân sau plec, e totuna.

Se ridică, împăturește cearceafurile. El plânge. Nu-și reține hohotele, sunt sincere, ca atunci când se repară o mare nedreptate ce ți s-a făcut. Ea se apropie de el, lângă perete. Plâng amândoi. Ea spune:

- Nu știi ce vrei.

Îl privește trăind în această incoerență care ucide și care îl face neajutorat ca un copil. Se apropie de el ca și cum i-ar împărtăși suferința, iar el dintr-odată o recunoaște cu greu. Ea spune:

- Te doresc mult astăzi, e pentru prima dată.

Îi spune să vină. Vino. Spune că este ceva ca de ve-lur, ca o amețeală, dar și un lucru în care să nu ai încredere, un deșert, ceva care face rău, care împinge la crimă și la nebunie, îi cere să vină să vadă acel lucru infect, criminal, o apă tulbure, murdară, apa din sânge, că într-o zi tot va trebui să o facă, chiar o dată, să pătrundă în acest loc comun, că nu-l va putea evita toată viața. Că se va întâmpla mai târziu ori în seara aceasta, care-i diferența?

El plânge. Ea pornește către perete.

Îl lasă în legea lui. Își pune mătasea neagră, îl privește prin ea.

El o așteaptă să adoarmă. Apoi, așa cum face ade-seori, merge în partea încuiată a casei. Se întoarce cu o oglindă în mână, se duce în lumina galbenă, se privește. Face tot felul de grimase. Apoi se culcă, adoarme imediat, cu capul întors în cealaltă parte, fără a mai mișca deloc, desigur de teama ca ea să nu se mai apropie. A uitat totul.

În afară de acea privire de acum câteva zile, nu se mai știe nimic, nu se întâmplă nimic altceva decât zba-terea mării, întâlnirile noptatice, plânsul.

Dorm, cu spatele unul la altul.

Ea este cea care, de obicei, adoarme prima. O privește cum se îndepărtează, uitând camera, pe el, po-vestea. Orice poveste.

În noaptea aceasta ea cheamă din nou, mereu același cuvânt, atins, rănit, care vrea să spună nu se știe ce, probabil că e un nume, cel al cuiva despre care ea nu vorbește niciodată. Un nume ca un sunet, întunecat și fragil în același timp, un fel de geamăt.

În aceeași noapte, dar mai târziu, spre dimineață, în timp ce crede că ea doarme, îi vorbește despre cele întâmplate noaptea trecută.

Zice:

- Trebuie să-ți spun, e ca și cum ai fi responsabilă de acel lucru aflat în tine, despre care nu știi nimic, și care mă înspăimântă fiindcă apucă și transformă înlăuntru său fără a părea că o face.

Ea nu dormea.

Spune:

- E adevărat că eu sunt responsabilă de această stare astrală a sexului meu cu ritm lunar și sângerând. Sunt vinovată în fața ta, ca și în fața mării.

Se apropie unul de altul, aproape să se atingă. Adorm din nou.

Înainte de noaptea aceea, una ca toate celelalte, nu-l văzuse niciodată. Nu se poate sătura privindul. Spune:

- Te văd pentru prima dată.

Nu înțelege, devine imediat temător, iar ea îl preferă așa. Îi spune că este frumos într-un fel cum nu mai există altceva în univers, animal sau plantă. Că ar putea să nu fie aici. Să nu fi intervenit în lanțul vieții. Că îi vine să-i sărute ochii, sexul, mâinile, să-i legene copilăria până se va elibera de ea. Spune:

- În carte se va scrie: Părul îi este negru, iar ochii au tristețea unui peisaj nocturn.

Îl privește.

Îl întreabă ce i s-a întâmplat.

El nu înțelege întrebarea și asta o face pe ea să râdă.

îl lasă așa, într-o ușoară neliniște. Apoi îl sărută și el plânge. Când cineva îl privește intens, plânge. Iar ea plânge, văzându-l.

El își dă seama că nu știe nimic despre ea, nu-i știe nici numele, nici adresa, nici ce face în acest oraș în care l-a găsit. Ea spune: E prea târziu acum ca să știi. A ști sau nu e totuna. Ea spune:

- De-acum sunt ca tine. Mă aflu la ieșirea dintr-o lungă și tainică suferință a cărei rațiune nu o cunosc.

Sub lumina galbenă, fața dezgolită.

Ea vorbește de lucrul acela interior. Înăuntrul acestuia e cald, o căldură ca a sângelui. Ai putea să te prefaci că e un loc diferit, o ficțiune, să aluneci înăuntru, o alunecare lentă până atingi căldura sângelui, să rămâi acolo, să aștepti, doar atât, să aștepti, să vezi cum vine.

Ea repetă: Să vii o dată, ca să vezi, ca să vezi cum e. Acum ori altădată, oricum e ceva ce nu se poate evita.

Lui i se pare că o aude plângând. Suportă greu s-o audă plângând, o lasă.

Ea își pune din nou mătasea neagră pe față.

Tace.

Tocmai când nu-i mai cere nimic, exact atunci el se apleacă spre sexul ei dezgolit. Ea își desface picioarele pentru ca el să se așeze în golul dintre.

El se află în golul dintre picioarele depărtate.

Își pune fruntea deasupra întredeschiderii care închide acel lucru interior.

Se sprijină de monument, aproape de umiditatea lui, aproape de buze, în răsuflarea lui. Într-o ascultare docilă, de-ți vine să plângi, stă astfel timp îndelungat, cu ochii închiși, pe partea netedă a abominabilului sex. Abia atunci ea îi spune că el este adevăra-

tul ei amant, din cauza faptului că i-a spus că nu voia niciodată nimic, că gura îi este atât de aproape, că nu mai rezistă, că trebuie să o facă, să o iubească cu gura, să o iubească așa cum iubește ea, căci iubește pe cel care o face să juișeze. Strigă că îl iubește, să înceapă, că pentru ea, el este o persoană oarecare, ca și ea pentru el.

Ea încă mai strigă, după ce el și-a retras fața.

A tăcut.

El se refugiază lângă perete, aproape de ușă. Zice:

- Trebuie să mă lași, totul este inutil, n-am să pot niciodată.

Ea se culcă cu fața în jos. Țipă de mânie, se abține să lovească, apoi nu mai strigă, plânge. Adoarme. El vine lângă ea. O trezește, îi cere să spună ce crede. Ea crede că e deja prea târziu ca să se despartă.

Se întoarce pe o parte. El se duce din nou la perete.

Ea spune:

- Probabil că dragostea se poate trăi și așa, în modul acesta îngrozitor.

Ea doarme acoperită de mătasea neagră până în miezul zilei.

A doua zi, ea se duce lângă perete. Doarme toată noaptea. N-o trezește. Nu-i vorbește. Ea pleacă în zorii zilei. Cearceafurile sunt strânse. Lumina e aprinsă. El doarme, nu o aude plecând.

El rămâne în cameră, cuprins brusc de teama că a fost părăsit.

Furtună. Stă, nu stinge lustra, rămâne în lumină.

Seara, ea nu-i acolo. A trecut ora când trebuia să sosească. Nu doarme. Crede că o așteaptă ca s-o ucidă, să o ucidă cu mâinile sale.

Ea sosește noaptea târziu, aproape în zori. Spune că a întârziat din cauza furtunii. Merge la peretele dinspre

mare, în același loc. Fără îndoială, crede că el nu ioarme. Își aruncă hainele pe jos, cum face de obicei, mereu cuprinsă de aceeași grabă de a dormi. Se acoperă cu cearceafurile, se întoarce cu fața la perete. Adorme imediat. Doarme.

Abia după ce a adormit îi vorbește, îi spune că o va alunga înainte de termenul prevăzut. S-ar zice că ea nu aude nimic, nu mai aude nimic.

El plânge.

El nu plânge decât atunci când ea este acolo, în locul acela, numai al lui, și pe care ea l-a luat în stăpânire. Nu plânge decât în cazul în care ea e acolo, iar el ar vrea ca să nu fie decât atunci când îi poruncește. Brusca, lacrimile nu-și mai au rostul, ca și somnul. Plânsul lui este ca somnul ei. Uneori plânge și ea, noaptea, neauzit.

După ce a adormit, ascunsă în cearceafuri, lui i-a venit desigur pofta de a se folosi de această femeie, de a cerceta cavitatea caldă a sângelui, de a se bucura de o altfel de juisare, nedemnă. Dar pentru aceasta, ea ar fi trebuit să fie moartă, iar el uitase să o ucidă.

Îi spune că l-a mințit asupra motivelor întârzierii, îi vine mereu pe buze acest cuvânt: a minți. Dovada: ea doarme. El poate să tot vorbească, ea doarme. Minte ca toate femeile, și doarme.

Strigă: Măine ea va părăsi camera pentru totdeauna. Vrea să fie liniștit. Are altceva de făcut decât poliție în propria-i casă. Va încuia ușa și ea nu va mai intra.

Va stinge toate luminile, ca ea să creadă nu-i nimeni acolo, îi va spune: Nu mai e nevoie să vină, niciodată.

El închide ochii, încearcă să audă, să vadă: camera este în întuneric. Nici o lumină nu răzbate pe sub ușă. Ea bate, el nu răspunde, atunci ea strigă să i se deschidă. Nu-i știe numele, cere să i se deschidă ușa. Eu sunt, deschide. Și-o poate imagina singură în oraș sau printre cei care se caută pe plajă. A mai făcut-o, și-a imaginat-o. Spre exemplu, atunci când vine și este în-tuneric. Dar nu și-o poate imagina în fața ușii închise. Și-ar da seama rapid. Așa este ea, înțelege imediat că ușa închisă e doar o prefăcătorie. Fără îndoială că va pricepe de îndată ce va vedea că nu mai este lumină.

Se înșeală. O ia de la început: nu, nu va striga; va pleca fără să bată la ușă și nu va mai reveni. Gestul de a ucide, de a părăsi pentru totdeauna, de a pleca pentru totdeauna, dacă va trebui să se întâmple, ea va fi aceea care-l va face. Uitându-se la ea cum doarme, dintr-odată înțelege: ea este o persoană care nu se mai întoarce, pentru că face parte dintre cei ce cred ceea ce li se spune. Așa cum doarme, așa crede.

El doarme până târziu. Când se trezește, este demult dimineată. E soare puternic. Se vede prin interstițiile de la ușă, pe unde se filtrează spuma lui, cu o strălucire de oțel.

Ea nu se mai află în cameră.

Simte, dintr-odată, cum îl săgetează până în creier o slăbiciune care îi face greață. Ceva aparte, personal. Nenorocirea așa cum a provocat-o. Știe cum și în ce fel a provocat-o

Stinge lustra cu lumină gălbuie. Se întinde pe podeaua camerei, adoarme de mai multe ori, se trezește, I nu se va duce să mănânce în bucătăria casei încuiate. Nu deschide ușa, rămâne în cameră. Stă în cameră, în singurătate.

Când ora sosirii ei se apropie, hotărăște că ea va tre-

bui să plece după cum va decide singură, că singură va trebui să înțeleagă că el nu poate da nici un ordin.

I-ar plăcea să discute cu cineva. Dar nu-i nimeni, ea nu este acolo pentru a vorbi. Suferința este clară, răspândită în toată camera, în minte, în brațe. Suferința îi ia puterile, îi îndulcește singurătatea, îl lasă acolo cu gândul că poate va muri.

Lângă perete, cearceafurile strânse de ea. Le-a împăturit cu grijă jos, așa cum ar face o invitată. Merge către cearceafurile împăturite, le desface și se învelește cu ele: brusc i se face frig.

Seara ea bate la ușa rămasă deschisă.

Cât despre eroii poveștii, nu s-ar putea spune, ar zice un actor, cine sunt și de ce.

Uneori, pentru a-i putea privi, ar fi lăsați de capul lor, în tăcere, mai mult timp: în jurul lor, actorii oprîți, tăcuți și ei, în lumină, surprinși de această liniște.

Adeseori ea doarme. Iar el o privește.

Uneori, mișcând în somn, mâinile lor se ating, dar imediat se feresc.

Ar fi orbiți de lumină, goi, cu sexul dezvelit, niște creaturi fără privire, expuse.

În nopțile care urmează, nimic altceva decât somnul. Ne îndreptăm spre o oarecare uitare a evenimentelor din vară. Uneori, fără a vrea, trupurile se apropie și se ating, producându-se o ușoară trezire, acoperită imediat de somn. După atingere, trupurile nu se mai mișcă. Asta până când unul dintre ei se răsuțește și se îndepărtează. Dar nu se întâmplă nimic clar. Mereu fără o privire. Nimic precis.

Uneori vorbesc. Ceea ce spun nu are nici o legătură cu ceea ce se petrece în cameră, doar că nu vorbesc despre încăpere.

Uneori ea se răsuțește, apărându-se de o amenințare exterioară, de un strigăt de animal, de vântul izbindu-se în ușă, de gura lui fardată, de blândețea privirii sale. Readoarme întotdeauna. Uneori, spre dimineață, ea atinge niște straturi mai adânci ale absenței. Doar respirația abia auzită. Alteori crezi că lângă tine doarme o sălbăticiune.

Dimineța, o aude cum pleacă. Dar tot stins. El nu se mișcă. S-ar putea crede că se află în aceeași absență strivitoare din zorii zilei. Iar ea se comportă ca și cum el ar dormi cu adevărat.

Uneori poți spune că nu se petrece nimic altceva, decât această minciună.

O dată cu noaptea, ea se află acolo, la ora stabilită, întinsă pe cearceafurile albe, goală, în lumina lustrei.

Se preface moartă, cu fața dispărută sub mătasea neagră. Așa gândește el în zilele proaste.

Fără îndoială că e încă noapte. Nici o geană de lumină încă nu vine de afară, în jurul cearceafurilor albe, bărbatul dând târcoale.

Marea a ajuns până dinaintea camerei. Nu mai e mult până se luminează. Marea, fără somn, străjuiește, foarte aproape de ziduri. Desigur că ceea ce te în-deamnă către moarte e tocmai murmurul ei, încetinit, exterior.

Ea a deschis ochii.

Nu se privesc.

Așa se întâmplă de câteva nopți.

Nu găsești nici o definiție pentru a spune ce anume sunt ei pe cale de a trăi. Nici o soluție pentru a evita suferința.

Ea doarme.

El plânge.

Plânge o imagine îndepărtată dintr-o noapte de

vară. Are nevoie de femeia aceasta, de prezența ei aici în cameră pentru a plânge după tânărul străin cu ochi albaștri și părul negru.

Fără ea în cameră, imaginea lui ar rămâne sterilă. Ea i-ar împietri inima, dorința.

Trupul nu i-l văzuse. Doar că purta haine albe, o cămașă albă.

Palid, era palid, venea din Nord, din ținuturi tainice. Înalt.

Nu-i cunoaște sunetul glasului.

Nu se mai mișcă. Reface traiectul din parcul hotelului până la fereastra holului.

Ascultă cu ochii închiși. Aude strigătul. Tot nu percepe vreun cuvânt, vreun sens. Când deschide ochii e deja prea târziu, trupul cu ochi albaștri înaintea, tăcut, spre fereastra deschisă.

Ei, el nu-i vorbește despre sine. Nu-i trece prin minte. Nu vorbește de viața sa. Nu i-a trecut niciodată prin minte că ar putea-o face. Cuvintele nu sunt la îndemână și nici fraza în care să le închege. Pentru ei, ca să spună ce li se întâmplă, există tăcerea ori râsul sau câteodată, când sunt cu femeile, și plânsul.

Ea îl privește. Așa îl vede când lipsește, cum e acum în clipa de față. Încărcat cu o mulțime de imagini tăcute, beat de tot felul de suferințe, de dorința de a regăsi un obiect pierdut cât și de a cumpăra unul pe care încă nu-l are și care devine dintr-odată rațiunea sa de a fi, o haină, un ceas, un amant, o mașină. Oriunde ar fi, orice ar face, e numai dezastru.

Ea poate să-l privească îndelung, nopți întregi. El își dă seama că ochii îi sunt deschiși. Ii zâmbește ca și cum ar fi, într-un fel, demascat, vinovat, mereu cerându-și scuze pentru că trăiește, pentru că trebuie să o facă.

Ea vorbește pentru a-i fi pe plac.

Spune că, în timpul verii, locuiește în oraș. Că stă în apropiere, într-un oraș universitar, locul ei de naștere. Că este o provincială.

Îi place mult marea și mai ales această plajă. Aici nu are casă. Stă într-un hotel. Preferă așa. Vara e mai bine să stea la hotel. E mai comod cu menajul, cu micul dejun, cu amănții.

El începe să asculte. Este un om care ascultă tot ce se povestește cu o patimă egală. Nu se poate înțelege de ce într-o asemenea măsură. O întreabă dacă are prieteni. Are, da, și aici și în orașul unde locuiește iarna. Sunt prieteni vechi? Unii da, dar desigur că sunt mai ales dintre colegii ei de la universitate. Ea este la universitate? Da. Este înscrisă la științe. Tot acolo și suplinește, da. Povestește. El îi spune că înțelesese că a făcut studii superioare. Ea râde. El râde, încurcat de faptul că a priceput cât de mare le este complicitatea. Apoi, brusc, își seama că ea nu mai râde, că îl părăsește, că îl privește ca și cum ar fi o creatură adorabilă sau ca și cum ar fi mort. Și că revine. În privirea ei rămâne o lucire a răătăcirii prin care tocmai a trecut în prezența lui.

Nu vorbesc despre această teamă. Ea știe mai puțin decât el că s-a întâmplat ceva. Rămân mult timp departe unul de altul, încercând să-și amintească ce s-a petrecut când s-au privit, cea spaima încă necunoscută.

Lui îi place această idee nebunească de a veni să locuiască în acea cameră și de a accepta banii. Știe că ea este bogată, se pricepe să detecteze asemenea lucruri. Îi spune că dacă ar începe să o iubească ar fi mai ales din pricină că e bogată și nebună.

Într-o noapte, ca o replică la toate aceste fraze, ea descoperă la încheieturile mâinii lui urme fine de

lamă. Nu i-a spus niciodată despre așa ceva. Plânge.
Nu-l trezește.

În ziua următoare, ea nu vine în cameră. Se întoarce abia peste două zile. Nu discută nimic de această absență. El nu-i pune întrebări. Ea nu spune nimic.

Va reveni în cameră așa cum o făcea de obicei înainte de a descoperi urmele de pe braț.

Zgomotul mării s-a îndepărtat. Mai e mult până în zori.

Ea se trezește, îl întreabă dacă mai e încă noapte. El spune că da, mai este. Îl privește lung pe acest bărbat care nu doarme bine, știe ea. Spune: Iar am dormit mult.

Îi spune că dacă el vrea, poate să-i vorbească în timp ce doarme. Poate să o și trezească dacă dorește ca să-l asculte ce spune. Nu mai e atât de obosită pe cât era în perioada aceea a cafenelei de la malul mării. Dacă mai dorește, în timp ce ea doarme, poate să-i sărute ochii, mâinile ca atunci la cafenea. Când ea va adormi din nou, târziu în noapte, el o va face.

Mătasea neagră îi va fi alunecat iar chipul ei va fi luminat. El îi va atinge buzele cu degetele, și pe cele ale sexului, va săruta ochii închiși, albastrul care lunecă sub degete, îi va atinge și anumite părți ale corpului, infecte și criminale. Când ea se va trezi, îi va spune:

- Ți-am sărutat ochii.

Ea se va culca la loc, își trage la loc peste chip mătasea neagră. El se va întinde la perete și va aștepta somnul. Ea va repeta fraza spusă de el, dar cu blândețea, cu intonația lui: Ți-am sărutat ochii.

În miezul nopții, ea pare speriată. Se ridică, va spune că într-o zi numărul nopților prevăzute va fi depășit și nu vor ști. El nu aude. Când doarme, el nu aude. Ea se întinde la loc, îi vine greu să adoarmă din nou, îl privește, îl privește îndelung și-i vorbește și plânge înțelegând ce-i spune, acel soi de dragoste.

El merge prin cameră, ocolind acele cearceafuri albe, pe lângă pereți, îi cere să nu doarmă. Să stea goală, fără mătasea neagră. Dă ocol trupului.

Câteodată, se oprește sprijinit cu fruntea de peretele rece, acolo unde valurile mării izbesc cu putere.

Îl întreabă ce aude prin zid. El spune:

- Totul. Strigăte, lovituri, zbucium, voci.

Aude și Norma. Ea izbucnește în râs. El se oprește din mers. Se uită cum râde, minunat de acest râs. Se apropie de ea și stă așa privind-o cum râde, și râde, râde, și întreaga lor poveste cuprinsă de râsul acesta nebun.

Ea îl întreabă: Dar cine cântă Norma? El spune că este Callas, că numai ea poate cânta Bellini. Îl întreabă: Dar unde se cântă Norma la orele patru dimineața prin locurile astea? El spune că sunt niște oameni într-o mașină lângă plajă, ar auzi dacă ar asculta cu atenție. Ea ascultă și continuă să râdă: Nu se aude nimic. Atunci el îi spune că dacă vrea, pot asculta Norma. Că undeva prin casă se află un pick-up. Îl lasă să plece. El a încuiat ușa și, la puțin timp, camera se umple de glasul Măriei Callas.

El se întoarce, încuie ușa în urma lui. Spune: N-aș fi putut niciodată să-ți impun asta.

Când el ascultă Norma, ea îi sărută mâinile, brațele. El o lasă.

Deodată, brusc, iese, oprește discul. Pleacă.

Se află pe terasă. Luna a dispărut. Cerul e limpede, s-ar putea crede că-i albastru. E vremea refluxului. Plaja este descoperită până dincolo de diguri, a devenit o regiune întinsă părăsită, cu mici lacuri și gropi. Oamenii care se caută umblă mai ales pe marginea apei, cu precădere bărbați. Alții, dimpotrivă, trec pe lângă

peretele camerei. Nu privesc. Mult timp nu știuse ce-i cu acești trecători, credea că oamenii aceștia mergeau undeva să facă vreo muncă de noapte prin pescăriile din împrejurimi, ori prin piețe. Plecase din acest oraș când era foarte tânăr, la vârsta când nu putea încă ști. Lipsise mult. Se întorsese de puțin timp ca să trăiască aici. Abia de câteva luni. Plecase și se reîntorsese în mod regulat. Mereu din motive sentimentale. Până acum revenise mereu. Cum nu avea decât această casă, nu căutase niciodată să se ducă în altă parte să trăiască.

Își amintește: când e departe, nu privește marea, nici chiar dacă e în pragul ușii sale.

Nu face nimic. E cineva care stă și nu face nimic și al cărui statut de a nu face nimic îi ocupă întreg timpul. Poate că ea știe că el nu muncește, într-o zi, ea i-a spus că în acest oraș sunt mulți oameni care nu muncesc, care trăiesc din închirierea vilelor în timpul verii.

Mereu oameni care trec: unii se îndreaptă către oraș și merg în direcția locului unde se varsă fluviul - sunt cei care se întorc. Ceilalți se îndreaptă către labirintul de pietre, blocuri masive întunecate. Merg asemenea celor care se întorc, fără a se uita la ceva, fără să vadă nimic.

În depărtare, spre nord, se disting blocurile de piatră de restul orizontului. Sunt la poala unei coline de calcar, o îngrămădire întunecată, își aduce aminte. Acolo se aflau niște cabine de baie distruse și un fort german căzut de pe faleză.

În cameră, ea stă așezată în lumina lustrei cu lumină galbenă. Uneori, ca în seara aceasta, când revine de pe terasă, uită că aici se află această femeie.

Își amintește că în seara aceasta ea a întârziat puțin față de orarul obișnuit. Nu i-a spus nimic. E preocupat de asta, nu pentru că a uitat să-i atragă atenția, ci mai grabă ca nu cumva această întârziere să nu aibă o importanță pe care ar putea-o căpăta eventual mai târ-

u, în zilele următoare, când i se va întâmpla să creadă
La început să o iubească.

Ea stă dreaptă în lumina lustrei, cu fața spre ușă. îl privește cum intră în cameră, ca în fiecare zi cu aceeași emoție ca prima dată în cafeneaua de la malul mării. Trupul îi este gol, picioarele, cele ale unui adolescent, privirea nesigură, de o blândețe incredibilă. Are ochelarii în mână; nu o vede prea bine.

Spune că a stat pe malul mării privind la cei care se căutau ca într-o carte pe care ar fi scris-o ea. Nu plecase. Nu mai pleca așa cum o făcea altădată. Nu se mai gândise să plece de câteva zile.

Fiind cu ea în cameră, își luase obiceiul să meargă pe terasă noaptea și să privească marea.

Tac împreună, așa cum o fac adesea de multă vreme.

Ea este cea care vorbește, care se neliniștește din cauza tăcerii.

E adevărat, nu se mai aude nimic, nici măcar acel amestec de zgomot obișnuit al mării cu cel al vântului. El spune: Marea este foarte departe, netedă ca-n palmă, și într-adevăr nu se mai aude nimic.

Ea privește în jur. Zice: Nimeni nu poate ști ce se petrece în această cameră. Și tot nimeni nu poate spune ce se va întâmpla mai târziu. Zice că ambele lucruri sunt la fel de înfricoșătoare pentru oamenii care îi privesc. El se miră: Cine îi privește? Oamenii din oraș văd clar că este cineva acasă. Prin obloanele închise văd lumină și se întrebă. Ce se întrebă? Dacă nu cumva ar trebui chemată poliția. Poliția întrebă: Dar de ce umblați pe acolo? Iar ei nu găsesc nici un motiv. Asta-i.

El spune: într-o zi nu ne vom mai cunoaște, în scurt timp casa va fi pustie, vândută. Nu voi avea copii.

Ea nu îl ascultă, vorbește. Zice:

- Poate cineva din afară ar putea reuși să afle ce este pe cale să se petreacă în cameră. Cineva care numai privind-i dormind și-ar da seama, după cum dorm, după poziția trupurilor, dacă persoanele din cameră s-au iubit.

Ea mai spune că s-a făcut foarte târziu, că dorm prea mult în fiecare zi. Nu spune de ce, din moment ce nu așteaptă nimic. O spune și altfel: zice că le trebuie timp pentru a se gândi la ei înșiși, la destinul lor.

Ar vrea ca el să-i amintească ce a spus adineauri când s-a trezit. Când e pe jumătate adormită i se întâmplă să vorbească, iar când se trezește îi vine greu să-și aducă aminte ce a spus. De data aceasta își amintește bine de un glas de femeie care semăna cu al ei, și de o frază complicată, dureroasă, smulsă din chiar carnea ei, pe care nu o înțeleșese pe deplin și care o făcuse să plângă.

Regăsește ceea ce a spus în somn. Ceva despre timpul care trece în cameră. I-ar plăcea să știe cum să exprime această dorință de a aduna la pieptul timp care trece, față lângă față, trup lângă trup, înlănțuiți. Spune că vorbește despre acest timp ce curge printre lucruri, printre oameni, acel timp pe care ceilalți oameni îl risipesc, fără vreo importanță pentru ei, oamenii aceștia pierduți. Dar spune că poate însuși faptul de a nu vorbi face să ia naștere acest timp pe care ea încearcă să-l câștige.

Plânge. Spune că cel mai groaznic lucru este uitarea amanților, acei tineri străini cu ochi albaștri și părul negru. El stă nemișcat, cu privirea într-o parte. Ea se culcă, se acoperă cu cearceafuri, ascunzându-și chipul cu mătasea neagră. El își amintește că trebuie să fie vorba despre timpul care trece în acel discurs care o trezește uneori.

Vorbește întruna, despre orice.

O face adesea, noaptea. El ascultă cu atenție tot ceea ce povestește ea. În noaptea aceasta ea spune că atunci când vor fi despărțiți nu vor avea amintirea nici unei nopți deosebite, a nici unui cuvânt, a nici unei imagini care să fie despărțite de restul cuvintelor, de restul imaginilor. Că vor avea o amintire fixă a came-rei, a teatrului cu lumină galbenă, a cearcafurilor albe, a pereților.

El se întinde foarte aproape de ea. Nu-i pune nici o întrebare. Dintr-o dată ea este foarte obosită, gata să plângă. El spune: Vom avea și amintirea mătăsii negre, a fricii, a nopții. Spune: Și a dorinței. Ea zice: E adevărat, a dorinței noastre unul pentru celălalt, o dorință cu care nu facem nimic.

Ea zice: Am mințit amândoi. Nu vrem să știm ce se petrece în cameră. El nu o întreabă de ce este atât de obosită.

Ea se răsuțește. Se întinde lângă trupul lui, dar nu-l atinge, cu fața tot acoperită de mătasea neagră.

Ea spune că în seara aceasta, înainte de a veni aici, fusese cu un bărbat, că avusese orgasm cu acea poftă pe care o avea pentru el și că asta o obosise.

Un timp nu mai știe nimic de el. Apoi el vorbește. Întreabă cum era bărbatul acela, cum se numea, cum a avut orgasm, cum îi este pielea, sexul, gura, cum gemea, întreabă până dimineață. Doar la sfârșit, vrea să știe ce culoare aveau ochii bărbatului. Ea doar me.

O privește. Părul bucălat, profunzimea lucirii negre, lucirile roșcate care le amintesc pe cele ale genelor. Și ochii de vopsea albastră. Iar de la frunte până la picioare, acea simetrie a trupului pornind de la axa nasului, gurii, în tot corpul acea reluare, acea repetare egală a cadențelor, a forței și a fragilității. Frumusețea.

îi spune că e frumoasă. Frumoasă, întrecând tot ceea ce a văzut vreodată, îi spune că în prima seară, când a apărut în ușa camerei, plânsese. Ea nu vrea să afle acest lucru, nu aude ce-i spune despre această calamitate.

El îi amintește că mai înainte cu trei zile întârziase față de orarul obișnuit. O întreabă dacă a fost din cauza aceluși bărbat. Ea încearcă să-și amintească. Nu, n-a fost. În ziua despre care vorbește el, acesta o abordase pe plajă. Abia astăzi au mers în camera de hotel pentru prima dată.

Începând din seara aceea, ea va sosi mai târziu decât ar trebui. Nu spune din proprie inițiativă de ce întârzie. Trebuie să o întrebe, și atunci spune. E din cauza aceluși bărbat, se întâlnește cu el după amiaza, stau împreună până la ora stabilită în contract, când vine aici să-și petreacă noaptea. Bărbatul celălalt știe despre existența lui, ea îi vorbește despre el. Pe celălalt îl excită deosebit de tare dorința ei pentru un alt bărbat.

Când vorbește despre acest bărbat, stă cu ochii ațintiți asupra lui. Foarte adesea ea vorbește când e aproape gata să o ia somnul.

Când ea adoarme, el o cunoaște după gura care se întredeschide, după ochii care nu mai tremură sub pleoape și se ascund în cealaltă parte a figurii. Atunci o întoarce ușor să o vadă. Ea doarme. El privește. Ii trage mătasea neagră de pe față și o privește. Mereu chipul.

În această seară fardul ochilor i-a fost șters de sărutările celuiilalt bărbat. Genele nu mai au nici urmă de fard pe ele, sunt de culoarea paiului roșcat. Pe sânii se văd ușoare pete vineții. Măinile îi sunt întredeschise, ușor murdare, cu mirosul schimbat.

Celălalt bărbat există, nu ea l-a inventat.

O trezește.

O întreabă multe dintr-o dată. De unde vine, cine este, ce vârstă are, cum o cheamă, adresa, ce profesie are.

Ea tace. Nu spune nici de unde vine, nici cine este. Nu-i spune numele.

Gata. El nu va mai insista. Vorbește despre altceva.

Spune: în părul tău, pe trup este un parfum nou, greu de spus ce.

Ea lasă ochii în jos ca să răspundă. Nu-i numai parfumul ei, e și cel al bărbatului. Dacă dorește, va veni doar cu parfumul celui bărbat, mâine, dacă vrea. El nu spune dacă dorește acest lucru.

Într-o noapte o întreabă de ce a venit la masa lui în cafeneaua aia de la malul mării. De ce a acceptat contractul nopților albe.

Ea se gândește. Spune:

- Pentru că din clipa în care ai intrat în cafenea în starea în care te aflai, cu acea durere liniștită, îți amin-tești, doreai să mori, am vrut și eu să mor în felul acesta teatral și exterior. Voiam să mor cu tine. Mi-am zis: mă întind lângă el și aștept moartea. După cum desigur îți imaginezi, am o educație care ar fi trebuit să mă facă să cred că ești un derbedeu și trebuia să-mi fie frică, dar plângeai, n-am văzut decât asta și am ră-mas. Abia dimineața, pe șoseaua națională, când ai spus că vrei să mă plătești, te-am privit cum trebuie. Am văzut hainele de clown, iar în jurul ochilor fardul albastru. Atunci am știut că nu m-am înșelat, că te iu-beam pentru că, în pofida celor ce-am fost învățată, nu erai nici derbedeu, nici asasin; trecuseși dincolo de pragul vieții.

Lui i se pare că în surâsul ei vede tremurul lacri-milor, absența, iar în privire, noua ipocrizie, cea care

apare la două săptămâni de la orice debut. E înspăimântat.

Ea spune:

- Nu te cunosc. Nimeni nu te poate cunoaște, nu se poate pune în locul tău, tu nu ai un loc, nu știi unde să-ți găsești un loc. De aceea te iubesc, și de aceea ești pierdut.

Ea închide ochii. Spune:

- în această casă de la marginea mării, ești pierdut ca un popor fără descendență. În cafeneaua aceea am văzut că vrei să ai acest renume, acest statut, am rămas cu tine într-un moment al vieții mele - în miezul tinereții mele - unde mă aflam ca și cum acest popor răătăcit era și al meu.

Se oprește, îl privește, apoi îi spune că în timpul primelor ore ale întâlnirii lor a înțeles că începuse să-l iubească, așa cum știi că începi să mori.

O întreabă dacă este obișnuită cu moartea.

Răspunde că așa crede, că e lucrul cu care te obișnuiești cel mai ușor. Spune:

- Apoi, spre dimineață, era prea târziu ca să mai refuz. Mereu a fost prea târziu ca să nu te mai iubesc. Credeai că banii trebuiau să confirme moartea și m-ai plătit pentru asta, ca să nu te mai iubesc. Iar eu, printre toate aceste strategeme am văzut doar ești încă foarte tânăr, iar chestia cu banii n-a servit la nimic.

El vrea să știe ceva despre bărbatul din oraș.

Ea îi spune: Se văd după-amiaza într-o cameră de hotel închiriată de el cu luna pentru ei amândoi, ca să se vadă în timpul zilei. Stau în cameră până la ora din contract. Uneori el nu vine și i se întâmplă să adoarmă, de aici se trag întârzierile, fiindcă de obicei o trezește el, iar dacă el nu-i, ea nu se trezește. Uneori, plecând de aici, merge direct la hotel și rămâne până a doua zi seara.

Îl anunță că a demisionat din postul de profesoară. Țipă la ea. Idioato, nebuno, zice. Să nu crezi c-am să te întrețin, nici să nu te gândești. Ea râde mult, mult, iar apoi îl apucă și pe el râsul.

Stă întins aproape de ea. Ea este acoperită cu mătasea neagră, cu ochii închiși. Ea îi mângâie ochii, adâncitura ochilor, gura, conturul feței, fruntea. Caută orbește un alt chip, prin piele, prin oase. Vorbește. Spune că această dragoste este la fel de greu de trăit ca și imensitatea indiană. Apoi strigă.

Brusc, își retrage mâinile de pe figura bărbatului din cameră, ca și cum s-ar fi ars. Se întoarce și se duce să se ghemuiască lângă zidul dinspre mare. Și strigă.

Plânge în hohote. E clipa când descoperă lipsa oricărei rațiuni de a trăi.

Descoperirea cade ca un trăsnet.

Cheamă pe cineva cu glas șoptit, surd, îl cheamă ca și cum ar fi acolo, ca pe un mort, de dincolo de mări și continente, dintre toate numele tuturor bărbaților ea îl strigă pe unul singur, acela în care sonoritatea centrală este o vocală tânguită din Orient, cea care se auzise la etajele hotelului Roches la sfârșitul acelei zile de vară.

Ea plânge departe de el, de bărbatul prezent, de existența lui, și dincolo de orice poveste, plânge povestea care nu s-a petrecut.

Bărbatul a redevenit bărbatul din cameră. E singur. La început, când a țipat, n-a privit-o, a dat să plece, să fugă. Apoi a auzit numele. Atunci, încet, s-a reîntors lângă ea. A spus:

- Curios lucru, încerc să-mi amintesc în locul tău, și cum ar fi posibil, și mi se pare că e posibil, să regăsesc circumstanțele, locul, cuvintele... și în același timp știu că este imposibil pentru că... un asemenea lucru, atât de îngrozitor, e cu neputință să-l fi uitat.

Parcă nici n-ar fi vorbit. Stă cu spatele la el, cu fața

la perete, îi spune să plece, îi cere să plece prin casă,
o lase singură.

Timp de o zi întreagă rămâne în cameră.

Când el revine, ea se află în cadrul ușii deschise,
îmbrăcată în alb.

Ea zâmbește, spune:

- Am avut o spaimă.

El întreabă de la ce i se trage. Ea zice:

- Povestea noastră ciudată.

O întreabă ce i s-a întâmplat. Ea spune că este
vorba de fața lui pe care o mângâia, dar că, fără să-și
dea, desigur, seama, ea căuta un alt chip, altul decât al
lui. Și că, dintr-o dată, l-a simțit în palme.

Nu reține cum motivează. Ea spune:

- Nu știu, era ca o nălucă, de aceea mi-a fost frică.

Ea spune că sunt ca niște personaje ținute împreună
într-o carte, și că o dată cu sfârșitul cărții vor fi lăsați
să se piardă în mulțimea orașului. O nouă despărțire.

Ea va vorbi despre incident cu ușurință. Va spune:

- Asta s-ar fi putut foarte bine petrece departe de
aici, cu ani în urmă, într-o țară străină, o vară fantas-
tică, așa cum sunt pentru tine suferințele atroce din va-
canță, care te făceau să plângi. Lucrul ar fi putut fi
uitat încât nici să nu-l mai visezi vreodată, dar absolut
niciodată, când deodată, pe neașteptate, revine cu forța
dintâi, cea a unei iubiri nebunești.

El spune că începe să uite ochii tânărului străin bru-
net cu ochi albaștri. Când se trezește, uneori, se îndo-
iește chiar de existența unei asemenea povești. Așa
cum ea îl căuta, fără să-și dea seama, pentru el, chipul
tânărului străin se suprapunea peste un altul, ce va
urma. El spune că figura aceea oarbă pe care încă și-o
mai aduce aminte i se pare acum ostilă, brutală.

Ea îi spune că în mod sigur, dintotdeauna el a fost acela pe care a vrut să-l iubească, un fals iubit, un bărbat care nu iubește.

El spune:

- Așadar, încă înainte de a mă cunoaște era vorba despre mine.

- Da, ca rolul în teatru, chiar înainte de a ști că existi.

Îl încercă o oarecare spaimă. Nu-i place să se vorbească despre asta, despre anumite lucruri. Spune că au vorbit despre lucruri pe care nu le cunosc. Ea nu-i sigură de asta. Zice:

- Te înșeli, poate că nu-i adevărat, într-un fel cunoaștem totul, totul și pe toată lumea, asta înțeleg eu. Uite, problema morții, cât de bine o cunoaștem.

El rămâne mult timp în lumina gălbuie, în înspăimântătoarea sonoritate a cuvintelor, îi spune să vină mai aproape de el. Ea se apropie, se întinde lângă el, dar fără a-i atinge câtuși de puțin trupul. El întreabă dacă ceea ce a văzut sub palmele ei este cumva chipul cuiva mort.

Ea răspunde cu greu. Spune că nu, fără nici o îndoială, nu.

El ar vrea ca ea să vină în lumină. Nu vrea încă să vină, îi cere să-i dea pace. El nu o lasă, o întreabă, iar ea răspunde:

- De ce ai țipat?

- Am crezut că mă pedepsește Dumnezeu.

Dorm, se trezesc, el o întreabă din nou cum se iubeau, cum trăiau dragostea aceea. Ea spune:

- Ca pe o dragoste cu un început și un sfârșit, de neuitat, dar pe care am și uitat-o, nu o mai știu.

Ea spune că ar trebui ca dragostea să fie trăită așa cum o fac ei; trupul părăsit într-un pustiu, în minte

doar cu amintirea unui singur sărut, a unui singur cuvânt, a unui singure priviri pentru o singură iubire.

Ea doarme.

El zice: Era o seară extrem de blândă, nici o adiere, toată suflarea din oraș era pe străzi, nu se vorbea decât despre adierea caldă, o temperatură la fel ca aceea din colonii; Egiptul în primăvară, insulele Atlanticului de sud.

Unii priveau apusul soarelui, holul părea o cușcă de sticlă plutind pe mare. Înăuntru, femeii cu copii, vorbeau despre seara de vară, spuneau că era un lucru foarte rar, dacă se întâmplă de trei sau patru ori pe sezon, că trebuia să profiți, fiindcă nu se știe dacă Dumnezeu îți va mai dărui asemenea frumoase zile de vară până mori.

Bărbații erau afară, pe terasa hotelului și îi auzeai la fel de limpede ca pe femeile din hol, vorbind, și ei, despre verile trecute. Aceleași cuvinte, iar glasurile la fel de voalate și fără consistență.

Ea doarme.

- Am traversat parcul hotelului, m-am apropiat de o fereastră, voiam să merg pe terasă, la un loc cu bărbații, dar nu am îndrăznit și am rămas acolo privind femeile. Era frumos holul acesta deasupra mării chiar în bătaia soarelui.

Ea se trezește.

- La puțin timp după ce am ajuns lângă fereastră, l-am văzut. Trebuie să fi intrat pe ușa dinspre parc. L-am văzut când se afla pe la mijlocul holului. S-a oprit la câțiva metri de mine.

Zâmbește, încearcă să-și ia un ton batjocoritor, dar mâinile îi tremură.

- Atunci s-a petrecut totul. Acea iubire de care nu ți-am vorbit s-a aprins. Acolo am văzut un tânăr străin cu ochi albaștri și părul negru, cel pentru care voiam să

mor în seara aceea în prezența ta, în cafeneaua de pe malul mării - zâmbește, este batjocoritor, dar încă mai tremură.

Îl privește, repetă cuvintele: Un tânăr străin cu ochi albaștri și părul negru.

Zâmbește, întreabă: Cel despre care mi-ai vorbit, care a plecat cu femeia îmbrăcată în alb?

El confirmă: Da.

Ea spune:

- în seara aceea, am trecut prin hol, doar pentru câteva minute pentru a mă întâlni cu cineva care urma să plece din Franța.

Ea își amintește de forfota femeilor din hol, de unele cuvinte spuse despre excepționala frumusețe a acelei seri de sfârșit de vară.

Dar nu-și amintește exact cum a fost acea seara.

Se străduiește să-și aducă aminte. Da, își amintește cum se minuna toată lumea în fața rarității unei seri de care se vorbea ca despre un lucru pe care să-l ții minte, în afară de moarte, pentru a-l povesti copiilor, își mai amintește și că ar fi vrut să nu se știe despre seara aceea, să o facă scrum.

Tace îndelung. Plânge.

Spune că își amintește mai ales cerul înroșit, văzut prin perdelele trase ale camerei de la hotelul Roches unde făcea dragoste cu un tânăr străin pe care abia dacă-l cunoștea, un bărbat cu părul negru și ochi albaștri.

Plânge și el. Tace. Se îndepărtează de ea.

Ea spune că sunt mulți străini care vin vara în această stațiune pentru a învăța franceza, că au întotdeauna părul negru iar uneori ochii albaștri. Ea mai adaugă: Și tenul mat cum îl au uneori spaniolii, ai remarcat? Da, remarcase.

O întreabă dacă la un moment dat din noapte, lângă ea, în acel hol, nu fusese totuși, pentru foarte puțin

timp, doar câteva secunde, un alt bărbat, foarte tânăr, îmbrăcat în alb, un alt tânăr străin cu ochi albaștri și părul negru. Ea întreabă:

- Spui că era în alb?
- Nu sunt sigur de nimic, mi se pare că în alb, da.

Frumos.

Ea îl privește și-l întreabă:

- Cine-i?
- Nu știu. N-am știut niciodată.
- Și de ce-ar fi străin?

El nu răspunde. Ea plânge și-i zâmbește printre lacrimi.

- Poate pentru a fi plecat pentru totdeauna?
- Probabil.

Îi zâmbește și el printre lacrimi.

- Pentru ca disperarea să dureze.

Plâng. El întreabă:

- A plecat și el într-adevăr?
- Da. Și tot pentru totdeauna.
- S-a petrecut ceva între voi.

- Am stat trei zile întregi în acea cameră de la hotelul Roches. Apoi a venit ziua plecării lui, ziua de care vorbești și din care nu am văzut nimic în afara de cele câteva minute din hol. Coborâsem prima din cameră, iar el urma să vina. Eram în întârziere.

El ezită, îi cere să-i spună dacă lucrul acela... Ea îi spune:

- Nu. Îi plăcea să fie cu femeii.

El rostește fraza din predică:

- Mai devreme sau mai târziu ni se va alătura, toți cei ca el ajung aici, trebuie doar să ai suficientă răbdare.

Ea zâmbește. Spune:

- El n-ar fi stat în camera asta.

El închide ochii. Spune că revede holul în lumina

verii, întrebă:

- Nu voia să se despartă de tine, așa-i?

- Da, nu voia. Nu voia.

- Asta este crima de care vorbeai?

-Da.

- Despărțirea.

Ea nu-l privește. Spune: Da. Continuă:

-De ce? Nu știu... Habar nu am. încă nu știu.

Poate n-am să știu niciodată. Poate că frumusețea.

Era surprinzătoare, de necrezut. Mai era și chestia asta, frumusețea aceea profundă care părea să aibă un sens, ca întotdeauna, frumusețea, atunci când te sfășie. Contrar celor ce s-ar putea crede, venea din nord. Din Vancouver. Evreu, cred. Era deschis ideii de Dumnezeu.

Ea spune: Poate ideea de fericire, spaima.

Ea spune: Sau poate ideea dorinței, prea puternică, arzătoare.

El o întrebă:

- Uneori, în somn, pronunți un nume, un fel de cu-
/ânt. Asta se întâmplă spre dimineață. Trebuie să mă apropii mult de fața ta ca să-l aud. Nu-i decât un cuvânt, dar ai putea crede că seamănă cu cel strigat de o voce la hotel.

Ea îi vorbește despre acest cuvânt. Cuvântul acesta este un nume cu care ea îl strigase și cu care o chemase și el în acea ultimă zi. Era, într-adevăr, numele lui, dar deformat de ea. Ea îi scrisese numele chiar în dimineața plecării stând cu fața către plaja de unde căldura alungase oamenii.

Îl privise dormind. Era prin jurul prânzului, îl trezise ca s-o mai iubească o dată. El deschisese ochii, fără vreun gest. L-a iubit, s-a pătruns singură cu sexul lui, în timp ce, sub ea, el murea de durerea că o părăsește. Ea îl strigase pe nume, numele lui oriental pe care ea nu știa să-l pronunțe bine.

Au mers pe plajă pentru ultima dată. Apoi n-au mai știut ce să facă până la ora plecării.

El se urcase în cameră ca să-și ia bagajele. Ea, însă, n-a vrut să se întoarcă. E posibil să o fi strigat atunci de teamă să nu plece din hol înainte ca el să coboare din cameră.

Ea își amintește strigătul care venise din partea de sus a hotelului. Efectiv, ea dorise să fugă în acea ultimă clipă, dar tocmai acest strigăt o reținuse în hol.

O întreabă dacă plânge. Ea nu știe, nu-l mai privea, voia să-l piardă.

Inevitabil, a venit momentul plecării.

- L-am însoțit la avion. Sunt obiceiuri internaționale.

- Ce vârstă avea?

- Douăzeci de ani.

-Da.

Se uită la ea. Citește: Ca tine. Spune:

- În primele zile dormeai mult în cameră. Era din cauza lui, iar eu care nu știam și te trezeam.

Vorbesc mult. Ea spune:

- Cu numele lui am făcut o frază, în ea este vorba despre o țară de nisip. O capitală a vântului.

- N-ai s-o rostești niciodată.

- O vor rosti alții, mai târziu, pentru mine.

- Care-i sensul cuvântului în frază?

- Poate egalitatea destinelor în fața somnului său, în dimineață aceea? În fața plajei, în fața mării, a mea? Nu știu.

Tac din nou. El întreabă:

- Ai așteptat totuși o scrisoare în care să-ți spună că se întoarce?

- Da. Nu-i știam nici numele, nici adresa, el însă știa numele hotelului unde stăteam, le-am spus celor

de la hotel să mă anunțe dacă vine vreo scrisoare cu acest nume pe plic. N-am primit nimic.

- Ai făcut totul ca să mori.

Se uită la el. Spune:

- Nu puteam altfel. Am venit chiar la tine ca să mor și mai mult.

El îi cere să-i spună cuvântul. O ascultă rostindu-l, cu ochii închiși, îi cere să i-l repete de câteva ori; i-l repetă, iar el ascultă atent. Plânge, îi spune că ea era aceea care strigase în hotel. Recunoștea vocea ca și cum ar fi auzit-o cu o clipă mai înainte. Ea nu neagă, îi spune: Cum vrei.

El stă tot cu ochii închiși în fața tânărului străin cu ochi albaștri și părul negru. Spune că nu înțelege acest cuvânt, că acest cuvânt, credea el, nu voia să spună nimic până în clipa aceasta când l-a auzit așa cum l-a auzit tânărul străin cu ochi albaștri și părul negru în camera de hotel unde se afla cu o femeie.

Acum ea își amintește bine vara, seara aceea, acele colivii de lumină larg deschise de-a lungul mării, amuțind brusc în fața frumuseții lucrurilor.

El îi cere ca în noaptea aceasta să nu-și mai acopere fața cu mătasea neagră, fiindcă voia să o vadă dormind.

Se uită cum doarme femeia care fusese pătrunsă de tânărul străin cu ochi albaștri și părul negru. Dimineața, îi vorbește de somnul său, cum ar vrea să o viseze, fiindcă nu visează niciodată o femeie, nu-și amintește nici un vis, chiar insipid și amărât, în care să se afle și o femeie.

Zilele sunt mai scurte, nopțile mai lungi, vine iarna. În orele dinspre ziuă, frigul începe să pătrundă în cameră, nu prea tare, dar se simte în fiecare zi. S-a dus să ia pături din casa încuiată.

Astăzi e furtună, vuietul mării este foarte aproape.

Mareea agitată lovește în zidul camerei. Camera, timpul, marea, totul a devenit istorie.

El spune că ar pleca din Franța, să meargă în străinătate într-o țară caldă, în Franța se teme de iarnă. S-ar întoarce anul viitor, pentru vară.

Ea spune că de fiecare dată când spune că pleacă aude câinii urlând a moarte în mintea ei și în jurul casei.

Ea îl întreabă: în străinătate, pentru ce? El nu știe, poate doar așa, poate ca să scrie o carte. Poate pentru a întâlni pe cineva. Așteaptă un fel de ultimă întâlnire înainte de a muri.

Ea doarme. El îi vorbește când doarme.

Stă întinsă aproape de el, pe jos. Doarme. El zice:

- Nu știu ce crezi. Nu-mi pot imagina că poți suferi din cauza celor spuse de mine, nu spun nimic. Nu spun niciodată adevărul. Nu-l cunosc. Nu spun nimic ca să fac pe cineva să sufere. Abia după, când suferi, abia atunci mi-e teamă de cele ce-am spus.

Ezită, apoi o trezește. Zice:

- Nu-i nevoie să numeri nopțile care au mai rămas. Mai sunt, desigur, până ne vom despărți.

Ea știe acest lucru: chiar și în ultima noapte, nu va mai fi nevoie de vreun semn, fiindcă va fi începutul unei alte povești. Cea a despărțirii lor.

El nu prea înțelege ce vrea să spună, totdeauna a avut parte doar de experiențe foarte scurte, fără urmări. Povestea tânărului străin cu ochi albaștri și părul negru este cea mai lungă, pe măsură ce timpul trece, dar e din cauză că ea o păstrează. Ea crede că el se înșeală, fiindcă o poveste o trăiești și fără s-o știi. Că ei se află undeva la marginea lumii, acolo unde destinele se destramă, unde nu mai sunt resimțite ca fiind personale și poate nici măcar omenești. Iubiri colective, spune ea. Asta s-ar datora hranei și uniformității lumii.

Râd. Faptul că se văd râzând îi face extrem de

fericiți.

Ea îi cere să-i spună dacă, într-o zi, va începe să o iubească și e conștient de asta, dacă vreodată... După ce au râs, plâng împreună ca în fiecare zi.

Când pleacă, soarele se năpustește scânteietor în cameră. Când închide ușa, încăperea se întunecă, iar el deja începe să aștepte noaptea.

În seara aceasta ea sosește mai târziu ca de obicei.

Îi spune că e frig, că orașul este pustiu, că cerul e senin, spălat de furtună, aproape albastru. Nu spune de ce a întârziat. Tac multă vreme, întinși unul lângă altul. Ea se duce tot la perete. Iar el, care o aduce mereu în centrul atenției, locul cu lumină de teatru.

Și-a scos mătasea neagră.

Vorbește despre celălalt bărbat. Spune:

- L-am văzut în dimineața aceasta la hotel după ce-am plecat de aici. Știam că în noaptea asta va dormi la hotel. Mi-a spus-o. Mă aștepta. Ușa era deschisă. Stătea în fundul camerei, cu ochii închiși. Mă aștepta. Eu m-am dus la el.

El pleacă din centrul luminii gălbui, departe de ea, spre zid. Stă cu ochii plecați, ca să nu o vadă. Amândoi stau cu privirile în altă parte, prefacându-se foarte indiferenți. El așteaptă, ea continuă:

- M-a întrebat dacă s-a petrecut ceva între tine și mine. Am spus că nu, că dorința mea crește din zi în zi, dar că nu ți-o spun fiindcă te cuprinde o mare scârbă la ideea acestei dorințe. M-am trezit în brațele sale. L-am lăsat să facă ce voia.

Spune că bărbatul striga, ca și cum și-ar fi pierdut cumpătul, că mâinile lui deveniseră brutale. Descătușarea a fost ceva de parcă-și dădea duhul.

Ea tace. El spune:

- Am să plec.

Nu răspunde. Și-a reluat locul de persoană adormită în centrul luminii. Și-a pus din nou mătasea peste față. Nu s-a scuzat.

El stă lângă zid. Nu mișcă. Nu se apropie. Ea trebuie să gândească: am să plec alungată pentru totdeauna. El îi spune să se acopere cu cearceafurile albe, fiindcă nu vrea să vadă. O privește cum se acoperă. Ea parcă nici nu l-ar vedea. El îi cere să-l privească. II privește.

Ea se uită la cameră prin mătasea neagră, fără a-și fixa ochii pe ceva, ca și cum ai privi aerul, vântul. Vorbește despre celălalt bărbat. Spune că întâi l-a văzut pe plajă în prima seară când a venit, că se văzuseră numai, atât, nimic mai mult. Pe urmă l-a văzut prin jurul casei. Ea spune că, fără a se cunoaște, oamenii în căutare se recunosc. Venise mai întâi să o vadă. Apoi, într-o seară, a abordat-o.

Nu știa că pentru a veni aici, ea traversa plaja. Ea spune că nu întotdeauna. Cel mai adesea, vine pe străduțele din spatele străzii principale, dar că pentru a ajunge trece mai întâi pe la plajă. Ea spune: Ca să o vad. Continuă:

- în seara aceasta sunt puțini oameni în căutare.

Asta din cauza vântului rece, desigur, și a evenimentelor - nu spune care. Râd.

Știe ea, cumva, ce se petrece la stânci după cum e timpul, dacă e frig sau vânt? Da. Știe încă de la ieșirea din oraș. Povestește: înainte de a fi aflat ce se petrecea noaptea prin partea aceea a plajei, aproape că nu avea habar. Ceea ce se petrecea aproape în fiecare noapte se va regăsi într-o zi într-o carte a ei. Chiar dacă ceea ce știa nu reieșea prea limpede din lectura cărților pe care le va scrie, asta ar vrea să spună cărțile și așa ar trebui citite.

Ea auzise vorbindu-se despre întâlniri încă de când era adolescentă. Fetele din clasă vorbeau despre stânci

și despre oamenii care mergeau acolo noaptea. Unele fete se duseseră ca să fie atinse de bărbați. Multe nu îndrăzneau din teamă. Cele care fuseseră, după ce se întorceau nu mai puteau fi vreodată asemenea celor care neștiutoare. S-a dus și ea, într-o noapte, când avea treisprezece ani. Nimeni nu-și vorbea, lucrurile se făceau în liniște. Lângă stânci erau niște cabine. Stăteau cu spatele sprijiniți de pereții lor, unul în fața celuilalt. Totul se petrecuse foarte încet. Mai întâi cu degetele apoi cu penisul, în delirul dorinței sale, bărbatul vorbea despre Dumnezeu. Se zbătuse, dar a ținut-o strâns în brațe. I-a spus să nu-i fie frică. A doua zi încercase să-i vorbească mamei despre faptul că fusese și ea la stânci, printre oamenii în căutare. Dar, la prânz, i s-a părut că mama ei nu avea cum să nu știe ce i se întâmplase copilei ei. Fata știa pe atunci că maică-sa cunoștea acest loc. Vorbea, într-adevăr despre el. Spusese o dată că la căderea nopții trebuia să se ferească să se ducă în partea aceea a plajei. Ceea ce nu știuse copila până atunci era dacă femeie aceasta, mama ei, trecuse și ea culmea aceluia versant. A aflat după felul în care mama se uita la ea în seara aceea, după liniștea dintre ele, după acel râs ascuns care străbătea privirea, de o complicitate nemărturisită. Amândouă știau acum ce se petrecea noaptea în locul acela.

În fiecare seară ea își aduce trupul în cameră, leapădă hainele de pe el, și-l așează în mijlocul luminii gălbui, își acoperă fața cu mătasea neagră.

Atunci când presupune că a adormit, el privește urmele celuilalt bărbat pe corpul ei: adesea răni, dar foarte ușoare, involuntare, în ziua aceea, parfumul bărbatului era foarte puternic. Modificat de mirosul transpirației, al țigării, al fardului. Ridică bucata de mătase. Chipul îi este destins.

Îi sărută ochii închiși. Nu-i mai pune mătasea

peste față.

Ea se întoarce spre el, ai crede că vrea să-l privească, dar nu, ea nu deschide ochii, se răsuțește.

Noaptea târziu, când mai e mult până în zori, în timp ce oamenii se caută pe plajă, ea îi pune o întrebare pe care voia să i-o pună de acum câteva nopți.

- Voi ai să spui că a plăti timpul petrecut în cameră însemna a plăti un timp pierdut. Pierdut de o femeie?

El nu-și amintește prea bine, apoi își aduce aminte.

- Pierdut și pentru bărbat, timp care nu-i mai servea la nimic bărbatului.

Ea îl întreabă despre ce vorbește. El spune:

- Ca și tine, despre povestea noastră, despre cameră. Zice: Camera nu mai este de nici un folos, aici totul este nemișcat.

Probabil că se înșeală. Probabil că nu s-a gândit niciodată că asta ar folosi la ceva. La ce ar fi folosit?

Ea spune:

- Ai spus că această cameră este pentru a obliga pe cineva să stea lângă tine.

El spune că este adevărat în cazul tinerilor care se prostituează, dar că nu și acum.

El nu mai încearcă să înțeleagă. Nici ea. Ea spune:

- Era și pentru a-i obliga să plece și să te lase în pace, după ce trecea termenul.

- Poate. M-am înșelat, nu voiam nimic.

Ea îl privește lung și prin privire îl posedă, îl ține închis în ea până la durere. El știe că i se întâmplă un asemenea lucru. Și că lucrul acesta nu-l privește.

Ea spune:

- Poate că n-ai vrut nimic, niciodată.

Dintr-o dată devine atent, întreabă:

- Crezi?

- Cred. Niciodată.

Nu-și dă seama despre cine se vorbește, de el sau de celălalt, cine răspunde la întrebări, de oriunde ar veni,

chiar și de la el.

- E posibil. Niciodată, nimic.

Așteaptă. Reflectează, zice: Poate că tocmai asta-i. Că nu vreau niciodată nimic, niciodată.

Brusc ea începe să râdă.

- Putem pleca împreună dacă vrei, nici eu nu mai vreau nimic.

Râde o dată cu ea, dar cu un fel de nesiguranță și de teamă, cum ar face-o dacă ar scăpa dintr-un pericol sau de un noroc pe care nu l-a căutat și de care nu a putut să scape.

În liniștea care urmează, ea îi spune deschis că el este iubitul ei: Ești iubitul meu pentru motivul pe care l-ai spus. Că nu vrei nimic.

El face brusc un gest cu mâna pentru a-și apăra fața. Apoi mâna cade. Și fiecare își lasă ochii în jos. Nu se privesc. Poate se uită spre podea sau privesc albul cearcafurilor. Se tem să se privească. Stau nemișcați. Le e teamă că ochii lor se pot vedea.

Ea ascultă. Ceea ce aude vine dinspre masivele pietroase de pe plaja din fața lor. S-a făcut o liniște stranie, își aduc aminte că acum câteva clipe au trecut pe lângă ziduri o duzină de oameni. Și iată că se aud fluierături de signal, strigăte, pași în alergare. El zice: Poliția, au câini.

Spunând fraza, ochii lui trec întâmplător peste ea. Ochii li se privesc pentru o clipă la fel de scurtă ca, spre exemplu, sclipirea unui geam în soarele din cameră. Orbiți de intensitatea privirii, ochii li s-au stins, se feresc și se închid. Zvâcnetul inimii se potolește, e tot mai stins.

Ea și-a întors privirea, s-a acoperit cu mătasea neagră. El o privește făcând asta. Zice:

- Ai mințit în privința orgasmului cu acel bărbat.

Ea nu răspunde: mințise.

El strigă, o întreabă cum a fost să facă dragoste cu acel bărbat.

Ea se dezmeticește, dar rămâne cu ochii închiși.

Repetă:

- îmi venea să mor.

El nu se mai mișcă. Respirația i s-a oprit. Și-a închis ochii ca pentru a muri. Ea îl privește. Plânge.

Spune:

- Era un orgasm care-mi tăia răsuflarea.

Respiră din nou. Continuă să tacă. Ea spune:

- Ca și cu tine.

El plânge în hohote, își oferă singur plăcerea. La dorința lui, ea îl privește. Strigă numele unui bărbat, îi spune să vină, să vină lângă el chiar în clipa aceea când va avea orgasm doar gândindu-se la ochii lui. Ca și el, ea îl strigă pe acest bărbat, îi spune să vină, să-i stea dinainte, foarte aproape de gură, de ochi, îi simte răsuflarea icnetelor, a chemărilor, dar fără a-l atinge câtuși de puțin, ca și cum dacă ar face-o ar fi riscat să-lucidă.

Într-o noapte descoperă că ea privește prin mătasea neagră. Că privește cu ochii închiși. Că, fără să privească, ea vede. O trezește, îi spune că-i este teamă de ochii ei. Ea spune că de mătasea neagră îi este teamă, nu de ochii ei. Și, în afară de aceasta, îi mai este teamă și de altele. De orice. Poate și de faptul că-i este teamă.

Se întoarce cu spatele la el, se răsuțește către perețele dinspre mare.

- E ca și cum acest vuiet care răzbate prin piatră ar fi al mării, când, de fapt, e zvâcnetul sângelui nostru.

Spune: Uneori, într-adevăr, te privesc prin eșarfa neagră, dar nu despre asta vorbești. Cred că ceea ce vrei să spui este că nu știi când privesc pentru că fața mi-a devenit un lucru nedefinit, ceva între mătase și moarte, începi să o cunoști, iar ea a început să-și

piardă conturul.

Spune: Nu atunci când stau cu ochii deschiși către tine te văd așa cum te temi că o fac, ci atunci când dorm.

Râde. îl sărută și râde.

El zice:

- Nu pe el îl vezi noaptea în vise.

Râsul încetează, îl privește ca și cum l-a uitat din nou. Spune:

- E adevărat, încă nu-l văd pe el. Nu văd încă pe nimeni precis. Lucrurile importante revin greu în vis.

Îl întreabă de nopțile lui, cum mai sunt. El spune că e mereu la fel, că răscolește pământul întreg în căutarea celui iubit. Dar, așa cum i se întâmplă și ei, noaptea, nu-i apare încă în vis. O întreabă dacă a început să uite. Ea zice:

- Poate trăsăturile feței, dar nu ochii, nici vocea și nici trupul.

Dar el, începe să uite?

Nu. Spune: E o imagine fixă care va rămâne astfel până când vei pleca.

Stă întinsă în lumina galben-aurie, zice actorul, dreaptă, cu sâni tari, ca de marmură albă.

Dacă ar vorbi, zice actorul, ar spune: Dacă povestea noastră s-ar juca la teatru, un actor ar veni dintr-odată la malul râului, al luminii, foarte aproape de tine și de mine care îți stau alături. Dar nu te-ar privi decât pe tine. Și nu ar vorbi decât pentru tine. Ar vorbi așa cum ai fi vorbit tu dacă ar fi fost nevoie să o faci, rar și fără strălucire, într-un fel, cam cum ar citi literatură. Dar o literatură de la care ar fi în mod continuu distras din cauza efortului depus pentru a ignora prezența femeii pe scenă.

Furtuna a adormit cu vântul. Marea e departe, e

vremea celor care se caută. În această seară sunt și câțiva călăreți.

De când e ea acolo, iese în fiecare noapte din cameră, merge pe terasă și privește. Uneori coboară pe plajă.

Rămâne acolo până când nu mai e nici o mișcare.

Când se întoarce, ea nu doarme, îi dă vești. Vântul a încetat, iar în această seară câțiva călăreți au mers de-a lungul apei. Ea îi cunoaște, îi preferă bărbaților care trec șiruri, șiruri, care vin acolo cu un motiv care li se impune la fel cu destinul lor. Călăreții nu fac parte dintre cei aceștia.

Încep amândoi să plângă. Trupurile le tresaltă de sughițuri. Ai zice că au băut. Stă lângă el, aproape lipită. Amândoi încearcă o senzație de fericire pe care nu o cunoșteau încă. Acea de a fi împreună în fața furtunii imobile. De a râde și de a plânge totodată. El ar vrea ca ea să plângă așa cum plânge el. Ar vrea ca hohotele de plâns să le iasă din trupuri fără să știe de ce. Plânge în timp ce îi cere aceasta. Parcă ar fi băut. Ea plânge la rândul-i și râd împreună de dorința lui. El descoperă că nu a plâns îndeajuns până acum în viață. A trebuit să se întâlnească pentru ca acest lucru să fie posibil.

Ea spune că nu mai sunt la fel de străini unul față de celălalt, acum că el a vorbit despre plâns. Se culcă.

Plâng ca și cum ar face dragoste. El spune că plânsul îl ajută să-i suporte prezența în cameră, ideea că are lângă el o femeie care așteaptă un bărbat din oraș.

În timpul spectacolului, ar zice actorul, la un moment dat lumina s-ar micșora pe nesimțite, iar lectura ar înceta.

Actorii ar părăsi centrul scenei și s-ar retrage spre fund, acolo unde s-ar afla mesele, scaunele, fotoliile, florile, țigările, cămile cu apă. La început ar rămâne

acolo, fără să facă nimic, ar închide ochii, cu capul răsturnat pe spătarul fotoliului, ar fuma, sau ar face exerciții de respirație, ori ar bea un pahar cu apă.

După ce și-ar acoperi trupul cu un veșmânt, cei doi eroi ar sta nemișcați și tăcuți, întocmai ca actorii.

Foarte repede, o imobilitate totală ar pune stăpânire pe ei, pe scena devenită albastră - de un albastru lăptos ca fumul de țigară în penumbră. Ar fi vorba de un moment de odihnă, de o recăpătare a forțelor prin cufundare în tăcere. Ar trebui să pară că povestea se mai aude cu toate că lectura ei ar fi încetată, în funcție de durata acestei tăceri ar trebui măsurat impactul lecturii făcute, atât ca enunțul ei, cât și ca ascultare.

Timp de cinci minute scena ar rămâne încremenită în somn, ar fi ocupată de oameni adormiți. Și tocmai acest somn ar deveni spectacolul. S-ar auzi o muzică, o muzică clasică, s-ar recunoaște ușor pentru că ar mai fi fost auzită înaintea spectacolului, și, mai înainte, în viață. Ar fi o muzică îndepărtată, nu ar deranja tăcerea, ci dimpotrivă.

Revenirea la joc s-ar face o dată cu intensificarea luminii, cu finalul muzicii. Actorii ar fi ultimii care și-ar relua locurile, mișcându-se cât mai încet.

Pe terasă. Nu e frig.

Cerul este acoperit de o ceață groasă. E mai deschis decât nisipul, decât marea. Marea nu se vede încă, e foarte aproape. Linge nisipul, îl înghite, e lină, fluvială.

Nu l-a văzut venind.

E un vas de croazieră, alb. Punțile îi sunt luminate și goale. Marea este foarte calmă, pânzele sunt strânse, torsul motorului la ralenti e foarte blând, ca un somn ușor. Pășește pe plajă, merge în întâmpinarea vaporului. L-a zărit dintr-o dată, ca și când ar fi ieșit din întuneric, nu l-a văzut până când nu i-a ajuns în față.

Nu mai e nimeni în afară de el pe plajă. Nimeni altcineva nu mai vede vaporul.

Vaporul întoarce și trece pe lângă trupul său, e ca o mângâiere nesfârșită, ca Un adio. Durează mult până când vaporul ajunge pe șenal. Se întoarce pe terasă pentru a-l putea urmări mai bine. Nu se întrebă ce rost are vaporul acolo. Plânge. După ce a trecut, mai rămâne să plângă ca la înmormântare.

Tânărul străin cu ochii albaștri și părul negru a plecat pentru totdeauna.

Târziu, după aceea, se întoarce în cameră. Dintr-o dată simte dorința de a nu se mai întoarce niciodată, nicăieri. Stă sprijinit de zidul exterior al casei, agățându-se cu mâinile de pietre, ai putea crede că e posibil să nu se mai întoarcă niciodată, niciunde. Intră în casă.

De îndată ce intră pe ușă, simte parfumul celui alt bărbat.

Ea e acolo, cu gânduri negre, cufundată în acest miros, lipsită de iubiri, din cauza lui.

Se întinde alături de ea, simțindu-se dintr-o dată frânt de oboseală, apoi nu se mai mișcă. Ea nu dormea. Îi ia mâna. Probabil că îl aștepta, fără speranță, dar suferind deja; îi ține mâna. El i-o lasă. De câteva zile nu-și mai retrage mâna când ea i-o prinde. Ea spune că se gândea că el se află pe terasă, că nu se îndepărtase de casă ca în noaptea trecută, îi spune că în noaptea asta nu l-ar mai fi căutat, l-ar fi lăsat să plece, l-ar fi lăsat chiar să moară, nu spune însă de ce. El nu caută să înțeleagă spusele ei, nu răspunde. Stă treaz multă vreme, îl vede învârtindu-se prin cameră, căutând să fugă, să moară. A uitat-o. Ea știe acest lucru. Când ea pleacă din cameră, el adoarme direct pe podea.

Dacă ea ar vorbi, zice actorul, ar spune: Dacă po-

vestea noastră s-ar juca la teatru, un actor s-ar duce până la rampă, în marginea râului de lumină, foarte aproape de voi și de mine, ar fi îmbrăcat în alb, foarte concentrat, atent cu sine în cel mai înalt grad, atent la sală, dar și față de el însuși. S-ar prezenta ca fiind bărbatul din poveste. S-ar putea spune bărbatul, în absența sa centrală, în înfățișarea sa exterioară, ireversibilă. Ar privi, așa cum aveți tendința să o faceți, către exteriorul zidurilor, ca și când acest lucru ar fi posibil, în direcția trădării.

El se află pe terasă. Ziua de-abia începe.

Pe malul mării, cei ce se întorc de la stânci.

Nu i-a vorbit despre vaporul alb. Oamenii de pe plajă strigă cuvinte scurte cu voci ascuțite, pe care unii le repetă apoi sunt abandonate. Sunt, fără îndoială, avertismente, semnale de atenționare. Poliția se află prin preajmă.

După țipete, rămâne doar freamătul nopții.

Revine în cameră. Ea era acolo, în spatele zidurilor groase. De fiecare dată când se întoarce de pe malul mării, aproape că uită de existența ei.

Nedeslușit, în somn, ea a auzit probabil cum se deschidea ușa, cum zgomotul dădea năvală. Acum aude probabil ușa închizându-se ușor, apoi mersul cuiva, zgomot de pași pe podea. Cineva se întinde lângă perete. Se mai aude abia găfâitul ușor de la efort. Apoi nimic altceva decât același freamăt al nopții, atenuat de ziduri.

Poate nu doarme. Nu vrea să o trezească, se abține, o privește. Fața îi e la adăpost, sub mătasea neagră. Doar trupul gol, în lumina galbenă, ca un martir.

Uneori, pe la ora această, spre zori, vine nenorocirea. O dezvelește sub lumina galbenă și vrea să lovească trupul care doarme cufundat într-un somn prefăcut și care găsește modalitatea de a nu i se su-

pune, de a-i lua banii.

Se apropie de ea, privește locul de unde s-ar putea naște fraza care l-ar face să oucidă. Baza gâtului, rețeaua fină de vase de sânge de sub piele.

Fraza ar face referire la vapor, orice sens ar avea, și ar invoca moartea.

Se întinde alături de ea. Mătasea neagră i-a căzut pe umăr. Ochii se deschid, se închid. Adoarme la loc. Ochii se deschid pentru câteva clipe, fără să vadă, pentru ca mai apoi să se închidă din nou și să-și reia călătoria spre moarte.

Și apoi, la capătul nopții, ochii rămân deschiși.

Nu rostește fraza pe care el o așteaptă ca s-oucidă. Se ridică, ascultă, întreabă: Ce-i asta?

El spune că e vuietul mării și al vântului lovindu-se reciproc, că sunt ecourile unor lucruri omeneste nemăiauzite până atunci, râsete, țipete, apeluri care ar fi fost lansate de la un capăt la celălalt capăt al timpului, când nimic nu era cunoscut, și care, în această noapte, ar ajunge la țărmul mării din fața camerei.

Povestea asta n-o interesează. Adoarme la loc.

E limpede că nu a văzut vasul de croazieră. N-a auzit vuietul. Nu știe nimic despre vas pentru că, pur și simplu, dormea când a trecut. Atâta inocență îl face să-i ia mâna și să i-o sărute.

Ea nu știe că a devenit cea care nu are habar despre vasul de croazieră. Totuși, are un presentiment în legătură cu aceasta irumpere a vaporului în viața lor. De pildă, nu se uită când el îi sărută mâna.

În această noapte, ea va adormi de îndată ce sosește.

N-o să-i tulbure somnul, o va lăsa în pace. N-o va întreba dacă s-a văzut iarăși cu acel bărbat din oraș, știe că l-a întâlnit. Știe asta după anumite semne: proștețimea unor vânătăi de pe sâni, de pe brațe, după fața ridată, după somnul fără vise, după paloare. După obo-

seala de neînvinș de la sfârșitul nopții, după cea dezolare, după tristețea sexuală din ochii care au văzut totul pe lume.

A lăsat ușa deschisă. Ea dormea. A plecat, a traversat orașul, plajele, portul de iahturi de pe partea stâncilor.

Se întoarce la miezul nopții.

Ea e acolo, sprijinită de perete, în picioare, departe de lumina galbenă, îmbrăcată de plecare. Plânge. Nu se poate opri din plâns. Spune: Te-am căutat în oraș.

I-a fost teamă. L-a văzut mort. Nu mai vrea să vină în cameră.

El se apropie de ea, așteaptă. O lasă să plângă ca și când n-ar fi din cauza lui.

Ea spune: Nici măcar de acele supărări, de acele iubiri care spui că teucid, nu știi nimic. Spune: A te cunoaște e ca și cum n-ai cunoaște nimic. Nu te cunoști. Nu știi nici măcar când ți-e somn sau când ți-e frig.

El spune: E adevărat, nu știu nimic.

Ea repetă: Nu știi. A ști în felul în care știi, înseamnă a ieși în oraș și a crede mereu că te poți întoarce. A ucide pe alții și a uita.

El spune: E adevărat în privința celor uciși.

Spune: Acum îți suport prezența în cameră chiar și când țipi.

Rămân acolo, tăcuți, timp îndelungat, în vreme ce se ziua se ridică și, o dată cu ea, frigul pătrunzător. Se acoperă cu cearceafurile albe.

Îi spune că celălalt bărbat o întreabă și despre cameră. Spune: Eu, la rândul meu, îl întreb, cum se face că știi atât de puțin despre tine. Că nu-ți pasă de ceea ce faci, și de ce o faci. De ce m-ai adus în această cameră. De ce vrei să mă ucizi când chiar și numai ideea te înspăimântă. El mi-a spus că nu e nimic, că toată lumea e mai mult sau mai puțin ca tine. Că singurul lu-

cru grav e situația mea în raport cu tine.

Îi spusese că putea să-i dorească și pe acei bărbați de la stânci, că o atrăgeau mai puțin decât ceilalți, dar că, probabil, dragostea era mai aparte, mai curată, mai ferită de alte dorințe, de greșelile întâlnirilor întâmplătoare. Că această nefericire, de a fi respingătoare, devenea plauzibilă în anumite circumstanțe ale vieții, așa cum sunt cele ale pasiunii în care fusese prinsă în această vară.

Îi trecuse mânia. Măinile i se întind spre fața lui și-l mângâie. Și-a pus din nou pe chip mătasea neagră a păcii. Spune:

- Dacă nu te-ai fi întors, m-aș fi dus din nou cu acei oameni de la stânci, noaptea, ca să fiu cu ei. M-aș fi dus și m-aș fi întors fără să știi. M-aș fi dus să-i privesc cum își pun sexul în mâna fetei și aș fi plâns strângând din pleoape.

Spune:

- Nimic nu poate veni din afara noastră ca să ne învețe.

- Nici cunoașterea, nici necunoașterea?

- Nici una. Există astfel de oameni, închiși în ei, care nu pot învăța de la nimeni. Noi, de pildă, noi nu putem învăța nimic, nici eu de la tine, nici tu de la mine, nici de la altcineva, nici din altceva, din întâmplări. Niște catări, asta suntem.

Oricâte secole ar acoperi uitarea existențelor lor, această ignoranță va fi existat așa cum se prezintă în momentul de față, în această lumină rece. Ei descoperă aceasta și sunt încântați.

Mai descoperă și că, peste o mie de ani, se vor împlini o mie de ani de când această zi va fi existat. Zile numărate. Că această ignorare din partea lumii privind cele ce vor fi spus astăzi va fi de domeniul trecutului. Fără cuvinte, fără cerneală pentru a le înregistra, fără vreun registru. Gata. Trecut. Sunt și ei la

fel de încântați.

Ea zice: Astfel, tot ceea ce există se află aici, în această cameră. Arată pardoseala cu dale, cearceafurile, lumina, trupurile.

Doarme ca un adolescent încăpățânat. Ca un rege.

A devenit cea care nu știe că vaporul a trecut.

El gândește: Ca și copilul meu.

Uneori îi ridică mătasea neagră de pe față. Corpul ie-abia se mișcă, știind bine ce face el, dar nereușind să se înlăture somnul. Petele de pistru de astă-vară aproape că s-au șters de pe față. El privește. Privește atent, ca în fiecare seară. Uneori, închide ochii ca să-i alunge imaginea, să o prindă într-o fotografie de vacanță petrecută împreună cu alții. Dar, fără îndoială, e deja prea târziu pentru a-l izola de viața petrecută alături de el.

În cameră, lințoliul unduios și nesfârșit al cearceafurilor albe. Desprinsă de ea, forma străinei stând jos, cu capul pe brațele îndoite. Brațe care îi ascund ochii. Aproape de ea, forma lui, culcată, departe de cearceafuri, departe de ea. Rămân astfel până la ziuă între plâns, somn, râsete și din nou plâns, viață, moarte.

Ea zice: Dificultatea aceasta pe care o ai, am avut-o și eu mereu în viață, imprimată în adâncul plăcerii mele cu ceilalți bărbați.

O întreabă despre ce vorbește. Ea vorbește de acea imposibilitate, despre acel dezgust pe care ea i-l inspiră. Spune că dezgustul acela de sine îl împărtășește cu el. Dar, de fapt, nu e dezgust. Nu, dezgustul e inventat.

Ea crede că este lucrul care s-a petrecut în acea cameră și care s-ar fi putut întâmpla oriunde, acel eveniment universal pe care nu-l pot cunoaște, pe care nu-l vor cunoaște niciodată, care va fi mascat de asemănări cu alte lucruri, în așa măsură încât nimeni, cu sigu-

ranță, nu putuse să-l cunoască separat ca pe una din trăsăturile comune tuturor oamenilor.

Ale tuturor oamenilor? întrebă el.

Ale tuturor. Aducă: Ai dreptate.

El s-a întins în pata de cearceafuri albe din mijlocul camerei. La rândul ei, îl privește, îl cheamă. Plâng amândoi. Calmul revine pe mare, în cameră. Spune că îl iubește mai mult decât se iubește el însuși, că nu trebuie să se teamă.

O întrebă dacă s-a mai întâlnit cu bărbatul din oraș.

Da, se mai întâlnise cu el.

E unul dintre bărbații care vin în acele baruri care se deschid după-amiaza târziu, localuri fără ferestre, cu ușile închise, unde trebuie să bați ca să intri. E tot ce știe despre acest om, că e bogat și că nici el nu lucrează. Se duc în camera de la etaj, cea rezervată bărbaților între ei.

Câteodată ea se duce și într-o cameră închiriată de el la un hotel. Rămâne acolo până seara și se întoarce tot acolo după ce a trecut noaptea, îl anunță că a renunțat la camera de la hotelul unde stă de obicei în timpul verii, că avea prea multe locuri unde trebuia să meargă. Zice:

- De fapt, mă înșelam.

El nu râde.

Și-a luat mătasea neagră de pe față. Privesc amândoi corpul ei. A uitat că e al ei, îl privește așa cum face el.

O întrebă despre celălalt bărbat.

Ea spune că o și bate. Cercetează împreună locurile unde celălalt bărbat lovise. Ea spune că o iubește și o insultă cu aceleași cuvinte, că așa i se întâmplă adesea cu bărbații, că ea le cere asta. Dar nu întotdeauna se întâmplă o asemenea potrivire. Zice: Intre tine și el e o diferență, îi cere să repete insultele. Ea le repetă.

Vocea i s-ar vrea neutră, obiectivă. El o întreabă ce altceva mai zice bărbatul. Ea repetă:

- Zice că nimic nu se compară cu acel lucru. Sub nici un aspect.

O întreabă la ce se referă bărbatul. Ea spune: La lucrul interior. E ceea ce crede el, că vorbește despre asta. El, bărbatul din oraș, numește acest lucru interior locul desfătării. Pătrunde cu multă măiestrie și cu un fel de nebunie, adoră să juizeze. Ii place și să iubească. La nebunie. E posibil să aibă pentru ea și un oarecare sentiment, superficial și fără urmări, dar nu-l confundă cu dorința pentru trupul ei. Nu-i vorbește niciodată despre asta. În schimb, îi spune că se teme întotdeauna pentru frumusețea ei în acea încăpere în care nu intră soarele, despre care îi povestește, că și-ar putea pierde albastrul, fabulos, spune el, al ochilor ei, moliciunea catifeiată a pielii. Ea îi spune că uneori o lovește din pricina lui, a bărbatului care o așteaptă în încăpere. Dar că mai degrabă o lovește din dorința de a simți plăcere, din dorința de a ucide, așa cum e firesc. Ea știe că el se duce la stânci. Spune că în acest moment el se învârte în jurul poveștii ei, că se duce la stânci ca să caute fetițe care să-i ia sexul în mână. Spune: El se încarcă astfel de durere ca să mă poată poseda seara în camera de hotel.

Spune că i-ar plăcea ca, la rândul lui, să-i vorbească despre lucrurile care i se întâmplă. El zice că nu i se întâmplă nimic. Niciodată. Decât ideea. Ea zice că e același lucru. El nu răspunde, nu știe să răspundă.

Bărbatul acela spune că ceea ce te face să simți plăcere e o minte genială, că, fără ea, trupul nu știe.

Ea spune că îi dăruiește tot ceea ce tocmai i-a povestit, pentru ca el să facă ce vrea cu vorbele ei, noaptea, când e singur.

Ea spune că insultele pe care acel bărbat le folosește la adresa unor femei sunt ca o cultură ancestrală.

El o întreabă ce preferă, nu spune între ce și ce.

Ea spune:

- Repetarea insultei chiar în momentul în care a spus-o prima dată, când ia naștere brutalitatea fără să știi încă ce va deveni.

Aprinde lustra. Și se culcă de bună voie în mijlocul luminii, învelită în cearceafurile pe care le-a adus cu ea. Se întinde, își acoperă fața. Mai întâi tace. Apoi vorbește. Spune:

Nu știm nimic, nici tu și nici eu. Ceea ce știm este că această diferență, această neputință pe care o ai față de mine ascunde un lucru legat de viață.

Într-o seară, la marginea scenei, a râului, ar zice actorul, ea ar spune: S-ar putea produce un fel de schimbare a echipei de actori, așa cum se întâmplă cu personalul cazinourilor, al submarinelor, al uzinelor. Această schimbare a actorilor s-ar face într-o mișcare tăcută, ușoară. Noii actori ar da impresia că au ajuns după-amiaza, nu ar mai fi fost văzuți până atunci și toți ar semăna cu acel bărbat, cu eroul.

S-ar apropia de ea, până lângă trupul ei întins pe cearceafuri, așa cum stă în acest moment, cu fața ascunsă sub mătasea neagră. Iar ea ar da impresia că l-a pierdut, că nu l-ar mai recunoaște în acești noi actori și că din această cauză ar fi disperată. Ar spune: Aproape că întruchipezi ideea generală de bărbat, de aceea nu poți fi uitat, de aceea mă faci să plâng.

El doarme.

De câteva zile se lasă mai ușor prins de somn. Neîncrederea i-a mai scăzut, în primele zile, se ducea

adesea să doarmă în casa încuiată. Acum, la întoarcerea de pe terasă, i se întâmplă să doarmă în fața ei, să nu mai țipe când se apropie de el.

Se trezește. Spune, ca și cum s-ar scuza:

- Sunt obosit, ca și cum aș fi pe cale să mor.

Ea spune că nu e nimic, că viața de noapte obosește, că ar trebui, mai devreme sau mai târziu, să regăsească lumina zilei, să stea mai puțin noaptea.

El o privește, spune:

- Nu ai eșarfa neagră pe față.

Nu, nu și-o pune, ca să-l privească atunci când doarme.

Se întinde alături de el. Sunt trei amândoi. Nimic nu li se atinge, nici măcar degetele. El îi cere să îi spună cum era sexul bărbatului de la stânci. Ea spune că seamăna cu un obiect primitiv, grosolan și urât, ca de piatră în starea de dorință, tot timpul umflat și tare, dureros ca o rană. O întreabă dacă amintirea e dure-roasă. Ea spune că era vorba de o durere foarte acută, atenuată însă de plăcerea resimțită în zbatere, devenită la rândul ei plăcere. Dar de altă natură, diferită.

O așteaptă să adoarmă, își apropie corpul de al ei, se lipește. Rămâne așa. Ea deschide ochii doar cât să-l recunoască și adoarme din nou. Știe că noaptea o privește adeseori, pentru a se obișnui. Mai ales după ce se întoarce de la întâlnirile cu bărbatul din oraș, când doarme dusă.

Trupul ei, lângă al lui, e cald. El rămâne lipit de ea, corpul lui atingându-l pe al ei, imobil, într-o senzație binefăcătoare. Căldura trupeză, pielea, viața interioară, totul se amestecă.

E tipul de bărbat care nu se întreabă de ce în această seară poate suporta acel corp atât de aproape de al său. Nu se întreabă niciodată despre starea sa, care așteaptă

schimbarea, care așteaptă somnul, așteaptă noaptea, ziua, plăcerea. Dintr-o dată se trezește peste ea fără să fi decis poate acest lucru, distrat, dincolo de sine.

Se răsucesce, își acoperă corpul cu al ei, îl trage înspre el, pe aceeași linie, și, ușor, se afundă în málul cald din mijloc.

Apoi rămâne nemișcat. Va aștepta semnul sorții, voința propriului trup. Va aștepta cât va fi nevoie.

Într-o clipită, ideea se ivește, brutală, într-un strigăt de agonie. Ea se oprește, în lenta cădere a trupului ei alături de al lui, țipătul, scurt, sugrumat de furia care i-a dat naștere.

Va rămâne acolo. Apoi se va întoarce cu fața la perețe pentru totdeauna. Va continua să insulte. Nu va plânge.

Ea rămâne în lumina galbenă, nu-l privește, l-a uitat. Multa vreme tac amândoi.

El spune că ea este cea care trebuie să-i spună de ce nu e posibil.

Ea însă nu mai știe cum ar fi posibil. Spune că nu mai dorește nici un bărbat, să-i dea pace.

El zice: Poate că locul acesta, camera încăperea pe care i-a răpit-o.

Nu, ea nu crede că încăperea este de vină. Dumnezeu e de vină, crede ea. Cel care face lagărele de concentrare, războaiele. Spune: S-o lăsăm baltă.

Îi cheamă, plânge.

Ea se ridică. Merge prin cameră.

Zice că poate marea care-i mereu prezentă, e de vină, îi aud mereu vuietul, atât de aproape uneori încât îți vine să fugi, ori poate această lumină decolorată, funestă, această încetineală a zorilor urcând pe cer, această iubire întârziată față de restul lumii.

Privește în jurul ei prin cameră, se pune pe plâns. Din cauza acestei iubiri, spune. Se oprește din nou. Spune că e groaznic să trăiești așa cum trăiesc ei. Brusc, vorbește cu el. Țipă că în casa asta nu se poate citi nimic, că nici măcar atât nu se găsește, ceva de citit, că el a aruncat totul, cărțile, revistele, ziarele, că nu mai există nici televizor și nici radio, că nu mai știu ce se întâmplă în lume, nici măcar în jurul lor, prin apropiere. Că, decât să trăiești cum trăiesc ei, mai bine mori. Se oprește iarăși în fața lui, îl privește, plânge, repetă: Din cauza acestei iubiri care a acaparat totul și care e imposibilă.

Se oprește. A ascultat-o. Nu râde. O întreabă:

- Despre ce vorbești?

Ea e derutată, spune:

- Am vorbit fără să gândesc, sunt foarte obosită.

Spune: Niciodată nu mi-am pus această întrebare.

El se ridică. O trage către el. O sărută pe gură.

Dorința, nebunească, îi face să tremure, deși se simt înfrânți.

Se despart. El zice:

- Nu știam cât de mult.

Rămân în picioare în cameră, cu ochii închiși, fără cuvinte.

La o anumită oră din noapte nu se mai aude nici un zgomot în jurul casei. La ora refluxului, când marea este departe de cameră, se mai aude doar freamătul ritmic al retragerii valurilor, fără nici un ecou. În această perioadă de acalmie, nu se mai aude nici lătrat de câini, nici zdrăngănitul metalic al camioanelor. Abia după ce trec și ultimii de la stânci, la mijirea zilei, orele se golesc de întreaga lor esență până când devin spații goale, nisipuri de simplă traversare. Amintirea sărutului e atunci foarte vie, le face să fiarbă sângele, îi determină să păstreze tăcere, nu mai pot vorbi.

De obicei, la ora aceea din noapte, începe ea să se miște. Azi nu. Se teme, fără îndoială, de apropierea zilei și de liniștea care o însoțește.

Sărutul a devenit juisare. S-a petrecut. Și-a râs de moarte, de oroarea ideii. N-a fost urmat de nici un alt sărut. Ține locul întregii dorințe, își este sieși deșert și întindere nemăsurată, spirit și trup.

Ea se află în albeața cearceafurilor, la îndemâna lui, cu fața descoperită. Sărutul face să li se apropie trupurile mai mult decât nuditatea, decât camera.

Iată, se trezește. Spune:

- Erai aici.

Privește în jurul ei, camera, ușa, fața lui, trupul lui.

Îl întreabă dacă și în noaptea aceasta i-a mai venit ideea să o ucidă. El spune:

- Mi-a mai venit, dar ca o variantă a ideii de iubire.

Despre sărut nu vor mai vorbi.

Ea e la primul somn.

El iese și pornește în direcția opusă stâncilor, de-a lungul marilor hoteluri care mărginesc plaja.

Nu se mai întorsese acolo de atunci. De teamă, fără îndoială, de a nu fi recunoscut de către martori ca fiind adevăratul autor al scandalului - acum e convins de aceasta - care se produsese în acea seară de vară. Regăsește locul în care a stat, lângă fereastra deschisă, cu fața către tânărul străin cu ochii albaștri și părul negru. Holul e închis din toate părțile. Mobilele sunt englezești. Fotolii, mese din mahon închis. O mulțime de flori sunt adăpostite în acest loc calm, ferite de zgomot și de vânt. Își imaginează exact mireasma florilor închise, cea a unei călduri solare smulse frigului.

În spatele geamurilor de la ferestre, în aceeași tăcere, cerul în mișcare, marea.

O dorește pe ea, femeia din cafeneaua de la malul

mării. Nu a mai sărutat-o din seara trecută. Acel sărut s-a răspândit, de pe gurile lor, în tot corpul său. Îl ține închis în el, ca pe un mare secret, o fericire pe care trebuie să o sacrifici de teamă, de teama a ceea ce ar putea deveni. Ideea acelui sărut e cea care îl face să se gândească la moarte. Ar putea deschide holul să moară acolo într-un fel oarecare sau să doarmă în căldura ca de seră.

Când se întoarce, ea e la locul ei, întinsă.

Privește înspre el fără să-l vadă, cu ochii goi. E într-o stare de furie pe care nu o cunoaște, surdă, răutăcioasă. Spune:

- Vrei să te folosești de ideea de Dumnezeu ca de o marfă, s-o împărții peste tot, țișătoare și învechită, ca și când Dumnezeu ar avea nevoie de serviciile tale.

Nu răspunde. E genul de om care nu răspunde.

Ea continuă: Când plângi, o faci pentru că nu-l poți impune pe Dumnezeu. Pentru că nu reușești să-l furi și să-l dai celor din jur.

Furia se risipește, și minciuna. Se întinde, își acoperă trupul cu cearceafurile și fața cu mătasea neagră. Plânge sub mătasea neagră. Spune, plângând:

- Da, nu vorbești niciodată despre Dumnezeu.

Spune: Dumnezeu e acea lege, cea dintotdeauna și de pretutindeni, nu e nevoie să-l cauți noaptea mergând la malul mării.

Ea plânge. E o stare de tristețe profundă și deprimantă, care nu te face să suferi, care se manifestă mai degrabă prin plâns decât prin vorbe, care se poate compara cu un fel de bucurie. Și de care el știe că nu va avea parte niciodată.

Îl trezește.

Spune că se află în pragul nebuniei.

Spune: Dormei, totul era calm. Ți-am privit fața și

cea ce se citea pe ea în timp ce dormea. Am văzut că, pe măsură ce noaptea trecea, erai din ce în ce mai înspăimântat.

Ea vorbește cu ochii întorși către perete. Nu i se adresează lui. Deși e lângă el, e în afara prezenței lui. Spune: Dintr-o dată, în țesătura universului, în locul ocupat de chipul tău, s-a produs o slăbire bruscă a urzelii, dar numai atât cât ai agăța cu unghia un fir de mătase. Spune că nebunia îi vine poate de la faptul că noaptea trecută, în timp ce dormea, a zărit - în același timp cu acea diferență între destinația feței lui și întregul universului - asemănarea destinului ce le era rezervat, faptul că erau purtați împreună și striviți în același mod de mișcarea timpului, până la noua urzeală, netedă, refăcută a universului.

Dar fără îndoială că se înșeală, nu mai știe despre ce vorbește când vorbește despre el, despre sentimentul pe care îl încearcă față de el. Lucrul de care e sigură, e că trebuie să fie atentă la orele care preced răsăritul soarelui, după ultimele raiduri, când încă mai e întuneric.

Din nou, în plină noapte, ea îl trezește, spune că a uitat să-i spună ceva, îi povestește: Cunoaște bine țărmurile mării căci le-a văzut toată viața, cunoaște, de asemenea, această cameră, a mai văzut-o, era o casă închisă cu ferestre sparte. Se spunea că odinioară, în această casă au locuit niște femei, că vara ședeau pe terasa cu copiii. Dar ea nu văzuse niciodată cu ochii ei, femeile și copiii. Din câte își amintea, în casa asta nu locuise nimeni. Apoi, într-o zi, a văzut lumină. Vroia demult să i-o spună, dar uitase.

O întrebă dacă ea era cea care bătea la ușă în unele seri.

Poate că da. Uneori bătea la unele case, dar acolo unde era lumină și știa că sunt locuite de bărbați singuri.

Ea fusese cea care bătuse într-o seară din vara asta la ușa casei? El nu se dusese să deschidă. Nu deschide când nu așteaptă pe nimeni. Deconectează telefonul și nu deschide. Să fi fost ea cea care a venit acolo în vara asta? Ea nu-și amintește precis dacă a venit; acum, că îl cunoaște, i se pare că trebuie să o fi făcut. Dar dacă te gândești bine, nu, căci ar fi trebuit să vadă lumină la ferestre, dar că, și fără lumină, câteodată ar fi putut să o facă.

El spune că, uneori, când nu așteaptă pe nimeni, lasă întunericul să-i pătrundă în casă. Nu aprinde lumina. Asta, ca să vadă cine poate intra într-o casă goală. Ea spune: Eu.

Deschide ochii, îi închide, spune: Ce mult am dormit amândoi.

Îl mângâie pe față, apoi mâna îi cade, somnoroasă. Ochii i se închid.

Spune:

- Astă-noapte am fost cu bărbatul acela. Ne-am întâlnit în camera de deasupra barului. I-am cerut să facă dragoste cu mine așa cum am fi făcut noi dacă gândul morții nu ne-ar fi luat mințile.

În cameră, el se apropie de ea. Se întinde alături. Ea tremură, vorbește cu dificultate. De fiecare dată când se oprește din vorbit, plânge. Zice:

- I-am cerut acelui bărbat să mă lase să dorm lângă el mai mult timp. I-am cerut să facă anumite lucruri cu mine, dar numai după ce am adormit, și ușor, cât se poate de ușor.

Repetă:

- I-am cerut să-mi spună cuvintele și să-mi facă lucrurile pe care i le voi spune, dar să le facă și să le spună foarte ușor, prelung, în așa fel încât să nu mă trezesc. I-am spus care lucruri, care cuvinte.

I-am mai spus să nu încerce să vadă, în ciuda grijii

sale de a nu mă trezi, dacă somnul m-a părăsit. Pentru că, în acest caz, trezirea ar fi atât de înceată încât ar fi ca o nesfârșită și minunată agonie.

A făcut ceea ce îmi ceream, încet, îndelung. Apoi, dintr-o dată, i-am auzit glasul, mi l-am amintit, iar mâna lui mi-a ars pielea. Mai întâi niște atingeri, din când în când, apoi, fără oprire, mâinile lui m-au pus pe jar.

Mi-a spus că îmi tremurau pleoapele de parcă ochii ar fi vrut să se deschidă și nu aveau forță. Și că, din adâncul pântecelui meu, a izvorât un lichid gros și tulbure, ca sângele de cald, iar când coapsele tocmai mi se depărtaseră pentru a-l lăsa să intre înlăuntrul acestei profunzimi, m-am trezit. Că pătrunderea până în străfunduri o făcuse foarte lent, ca să fie sigur că o atinge, fără a eșua. Că striga de teamă. Că mai apoi așteptase acolo, mult timp, în străfunduri, ca să-și mai domolească nerăbdarea. Spune:

- N-am vrut să aștept atât de mult, cât ar fi dorit el. I-am cerut să continue repede și cu forță. Am încetat să mai vorbim. Descătușarea a venit ca din cer, am primit-o, ne-a supus, ne-a înrobit total, apoi s-a risipit.

În cameră, trupurile au căzut răpuse pe albeața cearceafurilor. Ochii închiși, ca două pecetei.

Apoi s-au deschis.

S-au închis din nou.

Făcuseră totul, în jurul lor, camera distrusă.

Au stat așa, cu ochii închiși, îndelung, cuprinși de spaimă.

Mai întâi au stat departe unul de celalalt, apoi mâinile li s-au regăsit în naufragiu, încă tremurânde, și au rămas una într-alta cât au dormit.

Când s-au trezit, au mai plâns o dată în hohote, cu privirea la perete, rușinați.

Mult timp au rămas departe unul de celalalt, plân-

gând. Iar apoi, tot mult timp, au stat fără să plângă și fără să se miște.

Pe urmă l-a întrebat dacă această penumbră nu era cumva lumina care se ivea o dată cu ziua. El i-a răspuns că fără îndoială era lumina, dar că în această perioadă a anului apărea așa de încet încât nu puteai fi sigur de aceasta.

Îl întreabă dacă e ultima lor noapte.

El zice că da, că e posibil să fie ultima, nu știe. Îi amintește că el nu știe niciodată nimic.

Se duce pe terasă. Lumina zilei e posomorâtă.

Rămâne acolo, privește. Plânge.

Când se întoarce în cameră, ea stă jos, pregătită, îl așteaptă. Se privesc. Se doresc.

Ea îi spune că îi e teamă să fie ucisă ca o femeie oarecare într-un hotel de gară după noaptea despărțirii. El îi spune că nu mai trebuie să-i fie frică. Ea crede că gândul respectiv îi venise când se dusese pe terasă. El îi confirmă acest gând. Spune: Doar cât o fulgerare, nimic mai mult.

Ea plânge. Spune că e din cauza emoției de a descoperi că el a avut dintotdeauna nevoie de povestea lor, de această amintire a faptului că, dacă el ar fi vrut, corpul ei ar fi putut să înceteze să mai fie în viață, ar fi zăcut alături de al lui, în cameră.

El zice că, de fapt, în fiecare noapte îi venise această idee, la un loc cu spaima de mare, cu inaccesibilitatea ei frumusețe.

Îi vorbește despre vapor.

Îi spune că a văzut trecând un vapor de agrement, acolo, destul de aproape, la vreo sută de metri de țărm. Punțile îi erau goale. Marea era ca un lac, vaporul înainta pe un lac. Un fel de iaht. Alb. Ea întreabă când. El nu mai știe, acum câteva nopți.

Ea nu mai văzuse niciodată un vapor pe aici. Dar e posibil. Persoane rătăcite, fără îndoială, pe ceață - e întotdeauna ceață în largul mării în această perioadă a anului - și care s-au îndreptat înspre luminile marilor hoteluri din stațiune.

El a rămas pe plajă până la dispariția vaporului de pe șenal. Torsul ușor al motorului la ralenti îi pătrunsesse în suflet într-un mod pe care nu-l mai cunoscuse până atunci. Crede că dorul de tânărul străin cu ochi albaștri și părul negru s-a deșteptat în el pentru ultima oară în acel moment, când vaporul s-a îndepărtat de plajă. Probabil că, atunci când vaporul a dispărut, el n-a mai rezistat și s-a prăbușit pe nisip.

Când s-a trezit, la mult timp după dispariția vasului, un val a ajuns până la zidul casei, s-a rostogolit la picioarele lui, parcă pentru a-l ocoli, înspumat, viu, ca un semn scris. L-a luat drept un răspuns venit din partea vaporului. Acela de a nu-l mai aștepta pe tânărul străin cu ochi albaștri, pentru că el nu se va mai întoarce niciodată pe plajele Franței.

Tocmai în acel moment al mării fluviale a simțit el nevoia de a iubi. De a iubi cu poftă nebună, ca atunci când își dăruiseră singurul lor sărut. Iar amintirea pielii, a ochilor ei, a sânilor, a întregului ei trup, parfumul ei, al mâinilor, îi revenise în minte.

A rămas în această stare, dorind-o, câteva zile și câteva nopți.

Apoi iubirea lui s-a reîntors - precum amintirea sărutului - acea iubire care fusese sângele vieții lui, care îl înfricoșase în acea seară de vară când se întâlniseră în cafeneaua de pe malul mării.

Ea zice că tocmai iubirea asta, pe care plângeau amândoi în acea seară, este adevărata credință a unuia față de celălalt, dincolo de povestea lor de acum și de cele viitoare.

El îi spune că unul și același tânăr străin este cauza disperării lor din acea seară pe malul mării.

Ea își amintește că el i-a vorbit adesea de un bărbat străin, tânăr, cu ochi albaștri și părul negru, dar că nu s-a gândit niciodată că ar putea fi vorba de cel pe care-l iubise.

Își aduce aminte mai bine de tristețile ce-l duceau cu gândul la moarte, cele despre care îi vorbea, care îl năpădeau în fiecare vară, mistuindu-l, chinuri abstracte și fără vreo urmare.

El zice că încurcă totdeauna lucrurile, dar că datorită întâlnirii lor în acea cafenea, amintirea tânărului străin îi stăruie limpede în memorie.

Ea zice că nu, că e imposibil ca ei să-și dea seama de ce li se întâmplase, că erau ca niște martori la o crimă, dar la care uitaseră să privească.

Singura dovadă ar fi fost ca el să o recunoască pe ea ca fiind femeia din hol. Caz în care ei nu s-ar fi cunoscut în seara aceea, în cafeneaua de la malul mării.

S-a dus să bea alcool în partea încuiată a casei. O face câteodată, dar ei nu-i pasă. Ar vrea să fie sigur de existența celui vapor alb. În noaptea aceasta, îl confundă cu o altă amintire, cu un loc la fel de închis. Zice: Cu holul unui hotel de pe malul mării.

Ea spune: Vaporul a existat. S-a vorbit în oraș despre el. Venea dinspre Le Havre. Fusese dus de reflux până în larg și se întorsese probabil spre luminile de pe coastă. Era un iaht de mărime mijlocie, grecesc, îl mai văzuseră și alte persoane și spusese că la bord nu se afla decât echipajul.

Îl întreabă dacă el a văzut pasageri.

El nu e sigur dar, când vaporul a întors, crede că da, a văzut un bărbat și o femeie sprijiniți în coate pe bas-tingaj, ieșiți, desigur, să fumeze o țigară și să admire

salba nesfârșită de cazinouri luminate de-a lungul plajelor. Dar că probabil coborâseră deja în cabine când vaporul pornise către șenal - el nu i-a mai văzut.

Se întinde alături de ea. Sunt într-o stare de fericire pe care n-o mai cunoscuseră niciodată, atât de profundă, încât îi sperie.

El îi spune că se înșelase, că nu se lumina de ziuă, ci că e apusul, că se apropie de o nouă noapte, că vor trebui să aștepte până se va face din nou zi, că s-au înșelat asupra trecerii orelor. Ea îi cere să-i spună ce culoare are marea. El nu mai știe.

O aude plângând. O întreabă de ce plânge. Nu-i așteaptă răspunsul. O întreabă ce culoare ar trebui să aibă marea. Ea spune că marea își ia culoarea de la cea a cerului - că e vorba mai puțin de culoare, cât de o stare a luminii.

Ea spune că poate ei doi au început să moară.

El răspunde că nu știe nimic despre moarte, că e genul de om care nu știe când a iubit, când iubește, când moare, în glasul lui mai persistă încă strigătul, dar îndepărtat, ca un plânset.

Îi spune totuși că și el crede acum că între ei e probabil ceea ce spunea ea că este în primele zile ale poveștii lor. Ea își ascunde fața lipind-o de podea, plânge.

E ultima lor noapte, spune actorul.

Spectatorii rămân nemișcați și privesc în direcția tăcerii, a tăcerii eroilor. Actorul îi arată din privire. Eroii sunt încă expuși în lumina intensă de pe malul râului. Sunt întinși cu fața către sală. S-ar zice că sunt răpuși de tăcere.

Privesc către sală, în afară, spre lectură, spre mare. Privirea le este speriată, dureroasă, vinovată de a fi fost obiectul atenției generale, a actorilor de pe scenă și a spectatorilor din sală.

Ultima noapte, anunță actorul.

Stau cu fața spre sală, apropiați și gânditori, gata să dispară din orice poveste omenească. Nu scăderea luminii, ci vocea actorului izolat ar fi cea care ar provoca nemișcarea celorlalți, oprirea mișcărilor lor, ascultarea silită, infernală, a ultimei tăceri.

În seara celei de-a șasea nopți, privirea lui s-ar fi ferit de a ei, iar ea, la apropierea lui, s-ar fi acoperit cu cearceafurile albe.

O ultimă frază, zice actorul, ar fi putut fi spusă înaintea tăcerii. Ar fi fost menită să fie rostită de către ea, pentru el, în timpul ultimei nopți a iubirii lor. Fraza s-ar fi referit la emoția pe care o simți uneori când recunoști ceea ce nu știi încă, la neputința de a nu putea exprima această neputință din cauza disproporției cuvintelor, a lipsei lor de consistență, în fața enormității durerii.

În fundal, spune actorul, ar fi fost un zid de culoare albastră. Acest zid închidea scena. Era masiv, situat la apus, cu fața către mare. La origine, ar fi fost vorba de un fort german părăsit. Zidul acesta era cunoscut ca fiind indestructibil, deși se afla în bătaia vânturilor dinspre mare, zi și noapte, și suportând din plin furtunile cele mai cumplite.

Actorul spune că teatrul a fost construit în jurul ideii de zid și de mare, pentru ca vuietul mării, apropiat sau îndepărtat, să fie mereu prezent în piesă. Pe vreme bună, acesta ar fi atenuat de grosimea zidului, dar ar fi mereu acolo, în ritmul calm al mării. Nu te înșeli niciodată asupra naturii sale. Când, în unele nopți, furtunile erau puternice, se auzea limpede asaltul valurilor în zidul camerei și sfărâmarea lor printre cuvinte.

ULTIMELE APARIȚII LA EDITURA UNIVERS

Shichiro Fukazawa, Balada de la Narayama, preț: 16 RON

În Balada de la Narayama, Fukazawa descrie o societate fictivă care trăiește în secolul al XIX-lea izoiață într-o regiune muntoasă îndepărtată, izoiață de lume, în nordul Japoniei. În sat există obiceiul crud ca oamenii în vârstă, după ce împlinesc 70 de ani, să fie duși pe vârful muntelui Nara, sălașul zeilor buni, și lăsați să moară acolo de foame și de frig, pentru a-i lăsa locul altcuiva mai tânăr, în Balada de la Narayama locuitorii satului comunică între ei, în cea mai mare parte a timpului, prin intermediul unor cântece aluzive, pe care autorul se preface a le comenta științific, explicând originea cutumelor care cititorului i se pot părea sadice sau lipsite de sens.

Vian, Cronică romanțată, seria de autor Boris Vian, preț: 20 RON

Volumul cuprinde prima piesă a lui Boris Vian tradusă în românește, Ecarisajul pentru toți, urmată de seria de Cronică romanțată apărută în volumul de opere complete. Ecarisajul pentru toți este una dintre cele mai celebre piese ale lui Vian, în care umorul negru, absurdul și jocurile de cuvinte trimit cititorul la teatrul lui Eugen Ionescu.

Colorate, incisive, ciudate sau sobre, Cronicile sunt un dublu portret, al epocii lui Vian și al preocupărilor autorului: viața mondenă, jazz-ul, automobilele, literatura, stilul de viață american.

Annelies Verbeke: Dormi!, colecția Romanul Secolului XX, preț 15 RON

Un bărbat se atașează cu disperare de un fluture de noapte; o fată doarme mai puțin de două ore din douăzeci și patru; cineva își vede mama, care murise cu mult timp în urmă, sunând la ușa casei sale în mijlocul nopții. Două personaje insomniace, două mari singurătăți, două existențe la limită se caută inconștient pe străzile marelui oraș cu femei în vitrină și lampioane roșii, în spațiul fictiv al romanului totul este posibil: Dormi! este o carte paradoxală, cu pagini amare, prea lucide, prea realiste, depresive până la nebunie, și în același timp onirice, euforice, pline de speranță.

Primul roman al lui Annelies Verbeke, Dormi! a devenit best-seller din primele luni de la apariție (50 000 de exemplare vândute) și a fost tradus în 11 limbi străine, generând comentarii precum: „Verbeke

scrie excepțional de bine... Ea poate transforma cea mai banală realitate în literatură" (De Volkskrant).

Emil Eugen Pop, Criza'n teme niponoclaste, preț: 11 RON

Criza'n teme niponoclaste este o carte greu, dacă nu imposibil, de asociat unui gen literar: descrisă de autorul său drept un „pseudo-epistolariu circumscris în mare măsură țărâmului imaginar demarcat de titlu" - Japonia, o cultură și o civilizație exotică, o alteritate care pentru occidentali este totalmente străină. Textele urmuziene, narative sau descriptive, cu accente de realitate imediată sau de-a dreptul onirice, conturează personalitatea unui autor cu o vervă explozivă, o capacitate de invenție verbală și o originalitate cu adevărat remarcabile.

Andre Comte-Sponville, Mic tratat despre marile virtuți, colecția STUDII, preț: 25 RON

Tratatul despre marile virtuți scris de Andre Comte Sponville este o carte al cărui succes imens la marele public se datorează unui demers neobișnuit: a scrie un tratat despre politețe, fidelitate, cumpătare, curaj, generozitate, compasiune, toleranță, blândețe, iubire, tratând toate aceste noțiuni dintr-o abordare istoric-filosofică, dar în același timp pentru marele public, este un proiect demn de un Socrate al vremurilor noastre.

Nina Berberova, Sublinierea îmi aparține, preț: 32 RON

Pentru a o cunoaște pe Nina Berberova, pentru a cunoaște viața literară din Petersburg și din Berlinul, Praga, apoi Parisul primei jumătăți a secolului XX, trebuie citit și recitit jurnalul Ninei Berberova, Sublinierea îmi aparține, în aprilie 1925, Nina Berberova și soțul ei, poetul Vladislav Kodasevici, ajungeau la Paris, unde scriitoarea va locui până la emigrarea în Statele Unite ale Americii, în 1950. Viața emigranților ruși la Paris îi inspiră romanele Acnpaniatoarea, Astășev la Paris, Romanul de capă și lacrimi. Lacheul și târfa (ultimele trei publicate de Editura Univers, 2004). Editura Actes Sud i-a descoperit prin intermediul traducătoarei Lydia Schweizer, romanele publicate în anii '30 și '40 în Franța și a obținut drepturile internaționale pentru

toate scrierile ei, care au fost traduse în peste douăzeci de limbi și au devenit best-seller-uri în Franța și în întreaga lume.

www.edituraunivers.ro

APARIȚIE RECENTĂ LA EDITURA UNIVERS:

SIMONE DE BEAUVOIR, Al doilea sex, 4 volume.

Preț librărie: 100 RON

Preț special pentru cititorii colecției Cotidianul:

49 RON plus 6 RON cheltuieli de procesare și expediere în regim ramburs.

A doilea sex a fost o carte damnată: la Roma, Sfântul Scaun a pus-o la index, iar în România, regimul comunist a expedit-o în fondul secret al bibliotecilor.

După publicarea cărții în Franța, în 1949, reacțiile nu au încetat să apară, cu o rară violență: Simone de Beauvoir a fost acuzată de indecență, de obscenitate chiar. Scandalul receptării „primei cărți coerente având ca subiect sexualitatea feminină” (Elisabeth Roudinesco) a fost comparat cu scandalul receptării cărților lui Freud.

Al doilea sex a atins subiecte tabu, a îndrăznit să afirme lucruri care nu fuseseră rostite niciodată: din punct de vedere biologic, istoric, psihanalitic, cultural, sexul feminin este examinat de Beauvoir cu obiectivitatea unui om de știință, dar cu intuiția și talentul unui mare scriitor. După mai bine de cincizeci de ani, autoarei i se recunoaște meritul incontestabil de a fi creat „nu numai o mare carte. Al doilea sex este o carte unică” (Claude Alzon).

„Nu ne naștem, ci devenim femei” este teza de la care pleacă autoarea într-un parcurs care ne spune totul despre condiția femeii, o carte care a inspirat numeroase curente feministe și despre care s-au scris tomuri întregi.

Cititorii colecției Cotidianul pot comanda această carte cu o reducere de 50% față de prețul de copertă.

Puteți comanda cartea printr-una dintre următoarele metode:

- Pe situl editurii: www.edituraunivers.ro
- Prin e-mail: comenzi@edituraunivers.ro
- Prin poștă la adresa: Univers Publishing House, CP CE-CP26, București

CEA MAI NOUĂ APARIȚIE A EDITURII UNIVERS
MIRELLA FERRERA
POPULAȚII ALE LUMII

Album ilustrat, format 26 X 35 cm, copertă
cartonată, supracopertă, 320 pagini

Coediție internațională

Preț: 250 RON

Într-o epocă în care se vorbește din ce în ce mai mult de globalizare, de comunicații planetare și de uniformizarea modurilor de viață, Populații ale lumii este mărturia fascinantei diversității a omenirii, un fel de enciclopedie a populațiilor aparte ale acestui pământ: oameni a căror cultură, diferită în multe privințe de cea occidentală, a păstrat aproape neschimbat modul de viață caracteristic pentru crescătorii de animale, vânătorii-culegători și cultivatorii nomazi. Este vorba de populațiile așa-zis „sălbaticе” sau cele nomade - printre care șerpașii din Himalaya, pigmeii din pădurea ecuatorială, populațiile maori din Noua Zeelandă, crescătorii de cai din pusta ungară, kurzii, haredimii din Israel, „oamenii albaștri” ai deserturilor, boșimanii din Kalahari - care trăiesc în societăți tradiționale, rămase aproape neschimbate de sute de ani.

Cartea este împărțită în cinci secțiuni care corespund, mai mult sau mai puțin, continentelor: Europa, Africa, Asia, Oceania, America și Arctica. Informația foarte densă a cărții tratează originile străvechi ale grupurilor etnice, oferă date istorice și lingvistice despre fiecare populație, descrieri ale tradițiilor și ceremoniilor caracteristice acestor culturi:

ritualuri de purificare, tabuuri legate de anumite specii de plante sau animale, ceremoniile fertilității agricole ori sacrificiile de animale.

O atenție deosebită a fost acordată aspectelor „ornamentale” care disting fiecare grup: coafurile elaborate, hainele, pictarea feței sau a corpului, bijuteriile. Există forme de împodobire care, o dată aplicate, nu mai pot fi niciodată îndepărtate, cum ar tatuajele (foarte răspândite în rândul popoarelor maori), scarificarea (remarcată la multe populații africane), mutilările rituale. Nu este vorba de simple descrieri: cartea merge la sensurile originare ale împodobirii sau ale ceremoniilor. Toată această informație însoțește o selecție de imagini spectaculoase, portrete colective sau individuale frapante, realizate de fotografi consacrați. Document antropologic și etnografic de excepție, Populații ale lumii este o călătorie în jurul lumii, o incursiune în culturile cele mai fascinante ale Pământului.

Puteți comanda volumul, cu o reducere de 25%,
prin e-mail, (comenzi@editurauniversc.ro)

sau prin poșta la adresa:

EDITURA UNIVERS,
Căsuța Poștală CE-CP 26, București.

Citești mai mult,
înțelegi mai mult!

12 luni =
162 RON
reducere 48%

Abonează-te

și primești cadou

24 de cărți

din Colecția Cotidianul 2007!

CUM TE ABONEZI:

- Poți achita 162 RON:
-direct în contul S.C. CAȚAVENCU SA, CUI 11285736 R, Cont IBAN:
R023BRDE450SV09893604500, BRD Group Societe Generale, Sucursala Mari Clienți Corporativi
 - online: www.cotidianul.ro
 - La oficiile poștale și la difuzorii de presă
 - Pentru București: sună acum la tel. 311.40.61/ 62/ 63/ 64/ 66 și venim noi la tine să încheiem abonamentul!
- Oitești mai mult,

înfelegi mai mult!

Abonează-te acum și 24 de cărți din Colecția Cotidianul vor ajunge în 2007 direct la tine acasă prin colet poștal. Pentru a primi cărțile, trimite talonul de mai jos, alături de o copie a documentului de piață a abonamentului la adresa: C.P. C.E. — C.P. 20, București, sau prin fax, la numărul 021/311.40.75. în plus, dacă trimiți talonul pînă cel tîrziu miercuri, 20 decembrie 2006 (data poștei), vei participa și la Extragerea Finală a campaniei de abonamente. Te așteaptă Marele Premiu, un Volvo S60, și alte 20 de premii speciale.

r-----

Am achitat contravaloarea unui abonament pentru un an la Cotidianul.

Atașez copia documentului de piață a abonamentului seria nr.

- Adresa la care doresc să îmi fie livrat ziarul:

Firma/compania

Toacă abonamentul este pentru persoane
juridice)

Domeniul de activitate

Departament

Nume_ . _Prenume_

! Daca abonamentul este pentru persoane- juridice se completează numele și prenumele persoanei de contact)

Județ __ Localitate Cod poștal

Str. Nr. Bl.

Telefon E:mail

Data nașterii Ocupația

Luna cu care doresc să începă livrarea abonamentului*:

* pentru abonamentele achitate pina pe 20 a lunii, livrarea poate începe chiar cu luna următoare!

• Adresa la care doresc să îmi fie trimise cărțile:

{Se completează numai daca doreștt să îți livrăm cărțile la o alta adresa)

Nume Prenume

Județ Localitate Cod poștal

Str_Nr. Bl. Se. Ap.

Telefon

Smt de acord ca datele mele sa fie prelucrate ii â între în baza de date a S C Poligraf SRL 'nr operator

32281 șt sj pimc-st material informative df la * pasta >i de la partenerii <.a! agreeați La cererea mea vrisâ

SC Poligraf S R.! se obligi sa actuaHMa sa șwartș sau sa mâ mformpzt, in scris despre datefc mele

prelucrate Tuturor participanților le sint garantate drepturile conform l etjn nr 677,2001

Data Semnătura

